

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športna vzgoja

**IZPELJAVA PLAVALNIH VSEBIN V OSNOVNIH ŠOLAH Z
BAZENOM IN BREZ NJEGA**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA:
prof. dr. Marjeta Kovač, prof. šp. vzg.
RECENZENT:
prof. dr. Gregor Jurak, prof. šp. vzg

Avtorica dela:
TADEJA MORAVEC

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji mentorici prof. dr. Marjeti Kovač za pomoč, strokovno svetovanje, vodenje in vse koristne nasvete.

Posebna zahvala gre staršem in sorodnikom za podporo, potrpljenje in da so mi ves čas stali ob strani.

Ključne besede: plavanje, učenci, osnovne šole, bazeni, učni načrt

IZPELJAVA PLAVALNIH VSEBIN V OSNOVNIH ŠOLAH Z BAZENOM IN BREZ NJEGA

Tadeja Moravec

IZVLEČEK

Plavanje predstavlja eno od oblik človekovega gibanja v vodi. Z učnim načrtom leta 1998 je v devetletnem šolanju postalo del obveznega pouka. Osnovne šole morajo izpeljati 20-urni plavalni tečaj v 2. ali 3. razredu, preveriti znanje plavanja v 6. razredu in organizirati 15-urni tečaj za neplavalce v 3. vzgojno-izobraževalnem obdobju. Plavalne vsebine pa lahko ponudijo tudi z naslednjimi programi: prilagajanje na vodo v 1. razredu, plavalna šola v naravi, izbirni predmeti, plavalni športni dnevi, interesne dejavnosti in šolska športna tekmovanja. S sistematičnim načinom poučevanja plavanja je bila Slovenija na evropski ravni predstavljena kot vzorčni primer načrtovanja in izvedbe plavalnih vsebin. V diplomski nalogi smo želeli ugotoviti, kako izvajajo plavalne vsebine osnovne šole z bazenom in tiste brez njega. To smo naredili s pomočjo ankete, ki smo jo poslali na sedem šol z bazenom in sedem šol brez bazena. Osnovne šole z bazenom ponujajo plavanje svojim učencem v več razredih kot osnovne šole brez bazena. Razlike kljub temu niso tako izrazite, saj je delež plavalcev pri preverjanju znanja plavanja v 6. razredu med obema podvzorcema šol enak. Pet šol z bazenom preveri znanje plavanja v 6. razredu znotraj rednega pouka, pet šol brez bazena pa na športnem dnevu. Enako število šol z bazenom in brez njega posreduje plavanje pri izbirnih predmetih - športu za zdravje in športu za sprostitev. Tudi pri organizaciji plavalne šole v naravi ni velikih razlik, saj jo ponuja šest šol z bazenom ter pet šol brez bazena. Poleg tega nas je zanimalo, kakšne so organizacijske in finančne prednosti ter težave, ki jih ima šola z lastnim bazenom. Podatke smo dobili s pomočjo študije primera, v kateri smo s pomočjo intervjuja primerjali odgovore ravnateljev dveh šol z lastnim bazenom. Na osnovni šoli Jakoba Aljaža Kranj, ki ima star bazen, se pojavljajo težave zaradi zahtev zakonodaje glede čistoče vode in s tem povezanimi finančnimi stroški, manj težav pa je na osnovni šoli Šmartno pri Litiji, kjer so bazen zgradili pred enajstimi leti.

Key words: swimming, pupils, primary schools, swimming pools, curriculum

EXECUTION OF SWIMMING CONTENTS IN THE PRIMARY SCHOOLS WITH THE SWIMMING POOL AND IN THOSE WITHOUT IT

ABSTRACT

Swimming represents one of the human activities in the water. With curriculum in year 1998 became swimming in primary school obligatory. Primary schools have to execution 20-hours swimming course in 2nd or 3rd class, test swimming knowledge in 6th class and organize 15-hours course for non-swimmers in the 3rd educational period. Swimming contents can also be offered with following programs: adaptation to the water in the 1st class, swimming outdoor learning school, optional classes, swimming sports days, extracurricular activities and school sport competitions. By systematic way of teaching swimming in the school, Slovenia was presented on European level as an example for planning and execution of swimming contents. The first goal of the thesis was to research, how the schools with the swimming pool and that one without it execute the swimming contents. The research was done with the questionnaire that was sent to seven schools with the swimming pool and to seven schools without it. The schools with the swimming pool offer swimming to their pupils in more classes than the schools without the pool. Nevertheless, the differences are not so conspicuous, because the percent of swimmers in 6th class is in both patterns the same. Five schools with swimming pool test swimming in the 6th class during sport lesson and five schools without it, on the swimming sport day. The same number of schools with a swimming pool and the one without it offer swimming as optional class – sport for health and sport for relaxation. Also by organization of swimming outdoor learning schools are not many differences, because they are offered by six schools with the swimming pool and five schools without it. The second goal of the thesis was to find out, what are the organizational and financial preferences and problems in the schools that with swimming pool. The interviews were made with the principals of two schools that have their own swimming pool and then compared with each other. The Primary school Jakob Aljaž Kranj has an old swimming pool and consequently the problems with reaching the law criteria for the quality of the water and with this related financial costs. The primary school Šmartno pri Litiji has not many problems, because their swimming pool is only eleven years old.

KAZALO

1	UVOD	7
2	RAZVOJ IN POMEN ZNANJA PLAVANJA	9
3	ZGODOVINA UČENJA PLAVANJA V SLOVENIJI	10
4	POUČEVANJE PLAVANJA V SLOVENSКИH OSNOVNIH ŠOLAH.....	12
4.1	Tečaj prilagajanja na vodo.....	12
4.2	20–urni plavalni tečaj	13
4.3	Šola v naravi s plavalnimi vsebinami	13
4.4	Spremljanje plavalnega razvoja otrok in plavalni tečaj za neplavalce v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju.....	14
4.5	Plavanje v izbirnih predmetih.....	14
4.6	Plavalni športni dan	14
5	IZVAJANJE PLAVALNIH VSEBIN V ŠOLAH V TUJINI	16
6	NAMEN NALOGE.....	17
7	CILJI IN HIPOTEZE	18
7.1	Cilji.....	18
7.2	Hipoteze.....	18
8	METODE DELA.....	19
8.1	Predstavitev šol z bazenom	19
8.2	Predstavitev šol brez bazena.....	20
9	REZULTATI.....	23
9.1	Organizacijski vidik	23
9.2	Vsebina.....	27
9.3	Finančni vidik (šole brez bazena).....	29
10	PRIMERJAVA ŠTUDIJE PRIMERA	31
11	SKLEP.....	32
12	LITERATURA.....	34
13	PRILOGI.....	37
13.1	ANKETA.....	37
13.2	ŠTUDIJA PRIMERA	41

KAZALO PRIKAZOV

Prikaz 1. Znanje plavanja od šolskega leta 2008/2009 do 2012/2013 (Šport v številkah, 2013).....	11
Prikaz 2. Obvezne dejavnosti v osrednjem kurikulumu oz. usmerjevalnih dokumentih na primarni (naša razredna stopnja) in nižji sekundarni ravni (naša predmetna stopnja) izobraževanja (Vir: Športna vzgoja in šport v šolah v Evropi, Eurydice, 2013).	16
Prikaz 3. Pojavnost plavalnih vsebin v okviru obveznega pouka pri predmetu šport na šolah z bazenom.	23
Prikaz 4. Pojavnost plavalnih vsebin v okviru obveznega pouka pri predmetu šport na šolah brez bazena.	23
Prikaz 5. Uporaba pripomočkov za učenje plavanja	27
Prikaz 6. Pojavnost plavalnih vsebin učnega načrta v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju na šolah z bazenom	28
Prikaz 7. Pojavnost plavalnih vsebin učnega načrta v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju na šolah brez bazena.....	28

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1. Dodatne vsebine	25
Preglednica 2. Odstotek plavalcev v šolah in statističnih regijah.....	25
Preglednica 3. 15-urni plavalni tečaji (Šport v številkah, 2013)	26

1 UVOD

Plavanje je bilo pomembno že v pradavnini. Ljudje, ki so živeli ob rekah, morjih in jezerih, so morali znati plavati, če so želeli preživeti ob vodi (poplave). Lahko so jo izkoriščali za pridobivanje hrane (ribolov). Na drugi strani je ljudstvom, ki niso živela v njeni bližini, onemogočala preseljevanje, ker niso znali plavati. Znanje plavanja ni bilo pomembno samo za preživetje, ampak tudi v vojaških pohodih (Kartagina, Šparta, Rim). V antiki je bilo znanje plavanja kulturna vrednota, saj so stari Grki in Rimljani menili, da mora človek znati brati, pisati in plavati. Skozi zgodovino je plavanje doživljalo vzpone in padce (Jurak, Kovač in Strel, 2002). V drugem obdobju razvoja plavanja (od srednjega veka do druge polovice 19. stoletja) so začeli plavanje uvajati v šole, vojaške akademije in armade. Na področju Slovenije je imel razvoj plavanja podoben potek kot v svetu. Od leta 1931 do 2. svetovne vojne je na kopališču Ilirija potekala prva jugoslovanska plavalna šola za vse starostne skupine. 2. svetovna vojna je razvoj prekinila, saj se je sistematično učenje plavanja v Sloveniji ponovno začelo leta 1963 z akcijo »Naučimo se plavati«. Povod zanjo je bilo slabo znanje plavanja Slovencev in veliko število utopitev (Kapus idr., 2002).

Plavanje lahko obravnavamo iz varnostnega, biološko–zdravstvenega, psihološkega, sociološko–socialnega, vzgojno–izobraževalnega, športnorekreativnega in tekmovalnega vidika. Plavanje je gibalna dejavnost, ki vključuje delovanje vseh večjih mišičnih skupin. Navidezna breztežnost človekovega telesa v vodi povzroča manjše obremenitve sklepov. Posledično je manjša tudi možnost poškodb, saj v vodi izvajamo gibe počasneje kot na kopnem. Plavanje je primerno tudi za težje, starejše ljudi in osebe s posebnimi potrebami. Uporabljamo ga lahko kot terapijo za korekcijo nepravilnih telesnih drž. Učenje plavanja večinoma poteka v skupinah, kar omogoča navezovanje stikov. S psihološkega vidika pozitivno vpliva na miselne sposobnosti, samopodobo, izboljšanje razpoloženja, zmanjšuje anksioznost ter depresivnost. Učenje plavanja ni pomembno samo zaradi osvajanja novih gibalnih vzorcev, ampak omogoča medpredmetno povezovanje znanja: higienske navade, varovanje okolja, sile, ki deluje na plavalca in medsebojna pomoč. Z njim se lahko ukvarjamo tako rekreativno kot tekmovalno (Kapus idr., 2002).

Učenje plavanja poteka sorazmerno dolgo, saj plavanja kot gibanja ne pridobimo z drugimi gibalnimi vzorci (hoja, tek, plazenje). Zato je dobro, da začnemo z učenjem čim prej. Kako hitro se bo otrok naučil plavati, je odvisno tudi od njegovega odnosa do vode. Pri tem imajo najpomembnejšo vlogo starši, ki mu omogočijo prvi stik z vodo. Prilagajanje otroka na vodo lahko poteka prek učenja osebne higiene. Starši velikokrat svoje otroke sami naučijo plavanja. Kolarjeva (2012) v svoji diplomski nalogi navaja, da je največ otrok na vprašanje »Kdo te je naučil plavati?« odgovorilo, da so to bili starši. Bolje je, če učenje plavanja poteka v skupinah sovrstnikov, ki jih vodijo plavalni trenerji, učitelji in vaditelji. Takrat se otroci mnogo hitreje in lažje naučijo plavati (Jurak in Kovač, 1998).

Plavalne vsebine so del učnih načrtov vseh šolskih sistemov razvitih držav. Na Švedskem in Nizozemskem imajo v športnih programih plavanje kot poseben obvezen ali izbirni predmet (Kovač in Jurak, 2010). Plavalnih dejavnosti se lahko učenci v Sloveniji udeležijo v vseh vzgojno-izobraževalnih obdobjih osnovne šole, če jim šola to ponudi. Učni načrt za športno vzgojo (Kovač idr., 2011) določa, da mora šola v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju (v 2. ali 3. razredu) v okviru rednega pouka organizirati dvajseturni tečaj plavanja, ki je obvezen za vse učence. Šole, ki imajo pogoje, lahko v 1. razredu izpeljejo tečaj prilagajanja na vodo. V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju mora šola ponuditi vsaj eno šolo v naravi (poudarek je na plavanju in zimskih dejavnostih). Poletna šola v naravi s plavalnimi vsebinami naj bi

potekala v 4. razredu in je namenjena izpopolnjevanju znanja plavanja. Preverjanje znanja plavanja vseh naj bi šola izpeljala v 6. razredu. Z dodatnimi vsebinami plavanja se lahko učenci srečajo znotraj programov Zlati sonček (prvo vzgojno-izobraževalno obdobje), Krpan (drugo vzgojno-izobraževalno obdobje), šole pa lahko organizirajo tudi plavalni športni dan. V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju se lahko učenci s plavanjem srečajo pri izbirnih predmetih: šport za zdravje, izbrani šport in šport za sprostitev (Kovač in Jurak, 2010). Stroške programov prilagajanje na vodo v vrtcu ali prvem razredu osnovne šole, preverjanje znanje plavanja v 6. razredu in 15-urni plavalni tečaj za neplavalce v zadnjem vzgojno-izobraževalnem obdobju so plačani iz sredstev državnega proračuna in prispevkov lokalnih skupnosti ter staršev. Ministrstvo, pristojno za izobraževanje in šport, prispeva 90-odstotni delež pri 15-urnih tečajih za neplavalce in za preverjanje znanja plavanja v 6. razredu ter 20-odstotni delež za prilagajanje na vodo (Informator 1, 2009/10). Z uvedbo projekta »Odpravljanje plavalne nepismenosti učencev v višjih razredih osnovnih šol v Sloveniji« se je delež plavalcev v 6. razredu od šolskega leta 1994/95 do šolskega leta 2000/01 povečal z 72,7% na 80,4% (Jurak, Kovač in Strel, 2002). Njegovo postopno naraščanje do 89,7% se je nadaljevalo do šolskega leta 2006/07. Nato je v šolskem letu 2007/08 sledil štiri odstoten padec. Vzroke zanj vidijo avtorji analize Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji med letoma 2000 in 2010 v manjšemu številu šol, ki so poslale podatke, manjšemu številu učencev, vključenih v preverjanje in plavalne programe, saj morajo starši plačati del stroškov programa, čeprav je 20-urni plavalni tečaj del rednega pouka (Kolar, Jurak in Kovač, 2010). Danes je več kot 90 odstotkov osnovnošolcev ob koncu obveznega šolanja plavalcev (Šport v številkah, 2013).

2 RAZVOJ IN POMEN ZNANJA PLAVANJA

Razvoj plavanja je potekal skozi tri obdobja. Plavanje so poznale že najstarejše človekove kulture v prazgodovini. »V obdobju divjaštva je človek začel slediti tokovom rek, se naseljevati na obalah in iskati hrano v vodi« (Kapus idr., 2002, str. 32). Tako se je bil prisiljen naučiti plavati, če je hotel živeti ob vodi. Cilj prvega obdobja je bil, da človek obvlada vodo in ohrani svoje telo na vodni gladini. Plavanje je bilo pomemben del vsakdanjega življenja in umetniškega izražanja z upodobitvami takratnih plavalcev na slikah (Kapus idr., 2002). Antika je bila najpomembnejša doba takratnega časa za razvoj plavalnega opismenjevanja. V stari Grčiji in Rimu je veljalo, da mora človek znati brati in plavati (Jurak idr., 2002). Prvo obdobje se je končalo v srednjem veku, ko je človek prenehal skrbeti za svojo osebno higieno zaradi vpliva cerkvenih in družbenih norm (Kapus idr., 2002).

Drugo obdobje razvoja plavanja je trajalo od srednjega veka do druge polovice 19. stoletja. Na prehodu iz 15. v 16. stoletje so začeli ljudje zavračati dogme in iskati odgovore za pojave v naravi, prenehali so zanemarjati svoje telo, zanj so skrbeli s telesnimi dejavnostmi, med katerimi so priporočali tudi plavanje. O njem so začeli pisati knjige, obdelovati programe učenja plavanja, ga začeli uvajati v šole, vojaške akademije ter armade. V tem obdobju so poznali dva načina plavanja, ki so ju povezovali z družbenim statusom. Pomembno je bilo, da se je človek naučil plavati na nek določen način. Aristokrati so plavali s posnemanjem gibov žabe, ta način plavanja so preimenovali v »človekovo« plavanje. Na drugi strani je ljudstvo plavalo na »primitivni način« s posnemanjem gibov psa. Obdobje se je zaključilo z organizacijo tekmovanj, na katerih so plavalci uporabili prej omenjena načina gibanja v vodi (Kapus idr., 2002).

Tekmovalno plavanje je predstavljalo tretje obdobje razvoja plavanja. Z razvojem športnega gibanja je »primitiven« način plavanja pridobil na pomenu, saj so ugotovili, da je ta hitrejši od človekovega ali aristokratskega. Začele so nastajati nove plavalne tehnike. Te so najprej predstavljale različice prsne tehnike (bočno, hrbtno), kasneje pa hitrejši »primitivni« načini plavanja, utemeljeni na različicah izmeničnih udarcev in zaveslajev (kravl, hrbtno). Namen tretjega obdobja je bil »kdo bo plaval hitreje in učinkoviteje« (Kapus idr., 2002).

Danes plavanje ne predstavlja samo golo preživetje ali status, ampak je za mnoge tudi sprostitiv, zabava, regeneracija, rekreacija, druženje in igra. Še vedno pa je glavni vzrok učenja plavanja varnost pred utopitvami. Število smrtnih žrtev zaradi utopitev lahko zmanjšamo s sistematičnim učenjem plavanja v osnovnih šolah, klubih ter društvih, z ozaveščanjem ljudi o pomenu plavanja, ustrezno pripravljenostjo za zaščito, reševanje in pomoč (Jurak idr., 2002).

Ugodni vplivi vadbe v vodi so številni (Petavs, Backović Juričan in Štrumbelj, 2008):

- izboljšuje dihanje in delovanje srčno-žilnega sistema,
- zmanjšuje nevarnost kardiovaskularnih bolezni, celotni holesterol ter trigliceride,
- povečuje HDL (dober holesterol), VO₂ max in energijski nivo,
- regulira krvni pritisk,
- pomaga pri nadzoru telesne mase in zgradbe,
- krepi kosti spodnjega dela telesa ter vezivno tkivo,
- blaži lažje depresije,
- pomaga pri zaščiti pred diabetesom pri odraslih,
- vpliva na vzdrževanje oz. povečuje mišično moč.

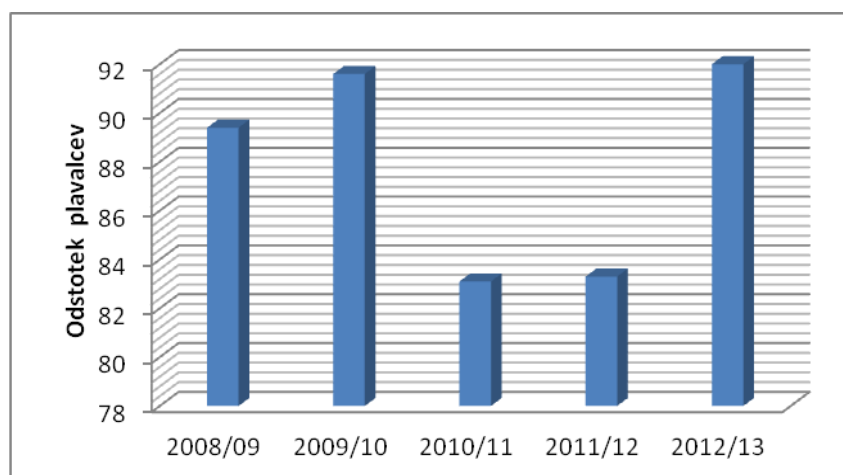
3 ZGODOVINA UČENJA PLAVANJA V SLOVENIJI

Prvo sistematično učenje plavanja v Sloveniji se je začelo leta 1963 z akcijo »Naučimo se plavati«. Z njo so organizirali plavalne tečaje, v mestni občini Ljubljana pa so začeli otroci obiskovati šolo v naravi s plavalnimi vsebinami. V tistem obdobju naj bi bilo po tedanjih merilih plavanja (25m) 72% četrtošolcev neplavalcev. Program Športna značka, katerega del je bil tudi plavanje, so začeli izvajati v šolah in vrtcih leta 1976. Učenje plavanja (32-urni program) naj bi postalo obvezen del učnega načrta osnovne šole leta 1983. Število vključenih v plavalne tečaje in šolo v naravi se je povečevalo do sredine osemdesetih let. Nato se je število udeležencev in ur, namenjenih učenju plavanja zmanjšalo, na 10 do 20, merilo znanja plavanja pa se je dvignilo na 50 m. Raziskava »Športnorekreativna dejavnost Slovencev« leta 1992 je pokazala:

- »40 % vseh prebivalcev, starejših od 18 let, ne zna plavati, od tega jih je 15 % plavalnih začetnikov,
- 60 % prebivalcev je plavalcev, od tega jih zna dobro plavati 10 % in odlično 5 %,
- med tistimi, ki ne znajo plavati, je bistveno več žensk.« (Kapus idr., 1993, v Jurak idr., 2002, str. 20).

Polovica anketirancev se je naučila plavati neorganizirano (samouk, starši, sorodniki, prijatelji). Učenje plavanja je potekalo v neprimernem in nesproščenem okolju (večja možnost nesreč). Takratno ministrstvo, odgovorno za izobraževanje in šport, je leta 1994 zaradi slabih rezultatov raziskav o znanju plavanja oblikovalo projekt »Odpravljanje plavalne nepismenosti učencev v višjih razredih osnovnih šol v Sloveniji«. Ta je vključeval programa učenja plavanja in preverjanje znanja v 5. in 7. razredu. Cilj projekta je bil, da bi vsi učenci pred zaključkom šolanja preplavali 50 m in opravili vajo za varnost ter tako osvojili bronastega delfina. V nasprotnem primeru so bili neplavalci vključeni v 10- do 15-urni tečaj plavanja za neplavalce. Učenje plavanja je bilo v šolskem letu 1999/20 vključeno v športni program Krpan za učence od 10. do 13. leta starosti. V 5. razredu morajo učenci za osvojitve srebrnega morskega konjička neprekinjeno preplavati 35 m, v 6. razredu pa morajo preplavati 50 m in opraviti nalogo za varnost. Omenjene standarde znanja učenci lažje osvojijo, če so predhodno vključeni v tečaj prilagajanja na vodo in 20-urni plavalni tečaj (Jurak, idr., 2002).

Na prikazu 1 vidimo, kakšen je bil odstotek plavalcev od šolskega leta 2008/09 do 2012/13. Ta se je od začetka izvajanja projekta »Odpravljanje plavalne nepismenosti učencev v višjih razredih osnovnih šol v Sloveniji« z 72,7% povečal na 92% (Šport v številkah, 2013).

Prikaz 1. Znanje plavanja od šolskega leta 2008/2009 do 2012/2013 (Šport v številkah, 2013)

V šolskem letu 1998/99 je bilo znanje plavanja boljše v zahodnem in osrednjem delu Slovenije, slabše v Prekmurju, na Štajerskem in Dolenjskem. Odstotek znanja plavanja je bil v šolskem letu 2012/2013 najvišji v Obalno-kraški, Osrednjeslovenski in Spodnjeposavski regiji, najnižji na Savinjskem, Zasavskem ter Pomurskem področju (Šport v številkah, 2013).

4 POUČEVANJE PLAVANJA V SLOVENSКИH OSNOVNIH ŠOLAH

V Sloveniji lahko izvajajo osnovne šole plavalne vsebine z naslednjimi programi: prilagajanje na vodo v 1. razredu (lahko poteka tudi v vrtcu), obvezen 20–urni tečaj v 2. ali 3. razredu, obvezno preverjanje znanja plavanja v 6. razredu, plavalna šola v naravi, plavalni športni dnevi, interesne dejavnosti, izbirni predmeti izbrani šport (plavanje), šport za zdravje ter šport za sprostitev (plavanje in dejavnosti v vodi) ter 15–urni tečaj za neplavalce v zadnjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole. Šole se lahko vključijo tudi v šolska športna tekmovanja, kjer učenci primerjajo svoje plavalno znanje z vrstniki. Standardi znanja plavanja v učnem načrtu so najbolj natančno določeni v primerjavi s standardi drugih športnih vsebin zaradi varnostnega pomena znanja plavanja in njegovih drugih pomembnih vplivov na človeka. S sistematičnim načinom poučevanja plavanja se je Slovenija približala nekaterim razvitim evropskim državam (Švedska, Nizozemska), ki imajo plavanje vključeno v šolske programe kot obvezen ali izbirni predmet. Ob tem je bila na evropski ravni predstavljena kot vzorčen primer načrtovanja in implementacije plavalnih sistemov (Kovač in Jurak, 2010).

Učni načrt za telesno vzgojo iz leta 1984 plavanja ni vključeval v redni pouk športne vzgoje, zato ga vse šole niso izvajale. Spremembe so se pojavile z učnim načrtom za športno vzgojo leta 1998, ki plavanje natančno umešča v devetletno obvezno šolanje. Znanje plavanja se je v slabem desetletju izboljšalo skoraj za 20 odstotnih točk, kljub temu pa še vedno del učencev ni vključen v sistematično poučevanje plavanja. Težave imajo šole, ki plavalnih vsebin niso izvajale pred prehodom na devetletko, in tiste, ki nimajo kompetentnih učiteljev za poučevanje plavanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Del neplavalcev predstavljajo tudi priseljenci (Kovač in Jurak, 2010).

4.1 Tečaj prilagajanja na vodo

Tečaj prilagajanja na vodo lahko organizirajo vrtci ali šole kot nadstandardni program. Udeležili naj bi se ga vsi otroci, čeprav je ta del učenja plavanja izbiren. Raziskave kažejo, da obstaja od 5 do 6 % otrok, ki niso vključeni v nobeno od organiziranih oblik poučevanja plavanja. Za zmanjšanje tega deleža bi bilo o pomenu znanja plavanja pomembno ozaveščati predvsem starše, ki pa so velikokrat tudi sami neplavalci. Šole lahko tečaj organizirajo same ali s pomočjo področnih koordinatorjev, ki povezujejo vrtce, šole, bazene, plavalne klube in šole. Tečaji naj bi se izvajali v zimskih šolskih bazenih z globino 80 cm. Učitelj pa ima lahko v skupini največ 8 neplavalcev (Kovač in Jurak, 2010).

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju se lahko učenci srečajo s plavanjem tudi na športnih dnevih, kjer izpopolnijo znanje, pridobljeno na tečaju. Poučevanje plavanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju poteka v okviru športnega programa Zlati sonček. Po tečaju prilagajanja na vodo naj bi otroci znali drseti stegnjeni na prsih na vodni površini z rokami naprej in z glavo v vodi 5 sekund. Z opravljeno nalogo tako osvojijo bronastega morskega konjička (Kovač in Jurak, 2010).

Vse stroške tečaja prilagajanja na vodo običajno prevzamejo občine. Če občine ne zagotovijo vseh sredstev, lahko določen delež plačajo starši, saj je tečaj uvrščen v letni delavni načrt šole kot nadstandardni program. Za njegovo izvedbo mora šola dobiti soglasje staršev. Stroške tečaja otrok iz socialno ogroženih družin šole pokrijejo s sredstvi, ki jih pridobijo od najemnin za telovadnice, šolskih sejmov, donatorjev ali iz šolskega sklada (Kovač in Jurak, 2010).

Prilagajanje na vodo poteka skozi šest sklopov: prilagajanje na upor v vode, prilagajanje na potapljanje glave, prilagajanje na gledanje pod vodo, prilagajanje na izdihovanje v vodo, prilagajanje na plovnost in prilagajanje na drsenje (Kapus idr., 2002). Raziskave kažejo, da je v tem obdobju zelo koristna uporaba pripomočkov in iger (plavalni črvi, deske, potopljive igrače, žoge, klobučki), s katerimi popestrimo vadbo. Učenci skozi igro razvijajo umske ter telesne sposobnosti. Učenje bo potekalo lažje, če bomo otroke navdušili za gibanje v vodi in odpravili strah, ki ga imajo nekateri pred njo (Kovač in Jurak, 2010).

4.2 20–urni plavalni tečaj

20–urni tečaj v drugem ali tretjem razredu je vključen v del rednega šolskega pouka predmeta šport. Šole ga morajo organizirati, udeležba učencev pa je obvezna. Tako kot tečaj prilagajanja na vodo lahko tudi 20–urni tečaj šole izpeljejo same ali s pomočjo plavalnih šol oz. zavodov na lokalnem področju. Tečaj se financira s sredstvi državnega proračuna, ker je del obveznega programa osnovnošolskega izobraževanja. Po opravljenem tečaju naj bi učenci v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju preplavali 25 metrov. Raziskave kažejo, da naj bi v tem obdobju pri poučevanju imela prednost tehnika prsno pred tehnikama kravl in hrbtno. Pri tehniki prsno ima učenec glavo ves čas nad vodo (nima težav z dihanjem), pogled ima usmerjen naprej, lahko plava na mestu ali na daljših razdaljah (Kovač in Jurak, 2010). Kolarjeva (2012) je v svoji diplomski nalogi ugotovila, da je največ učencev OŠ Podčetrtek pred izvedbo plavalne šole v naravi v 5. razredu obvladalo tehniko prsno.

Poučevanje plavanja naj bi bilo najbolj uspešno v zimskih bazenih z globino od 0,8 do 1 metra (učenje posameznih elementov in celotne tehnike) in z globino od 1,8 do 2 metra (izpopolnjevanje tehnike ter izboljšanje vzdržljivosti). Kot motivacijsko sredstvo za učenje plavanja lahko tudi tukaj uporabimo različne pripomočke in igre (Kovač in Jurak, 2010).

4.3 Šola v naravi s plavalnimi vsebinami

Šola mora učencem v času šolanja ponuditi vsaj eno šolo v naravi. Učni načrt priporoča, da naj bi šola izvedla poletno šolo v naravi s plavalnimi vsebinami in zimsko šolo v naravi z dejavnostmi na snegu. V šoli v naravi s plavalnimi vsebinami naj bi učenci izpopolnjevali znanje plavanja (tehniko plavanja, plavalno vzdržljivost, navajanje na plavanje v globoki vodi), ki so si ga pridobili na 20–urnem plavalnem tečaju. Potekala naj bi v 4. razredu, vsebine pa so povezane s športnim programom Krpan (Kovač in Jurak, 2010).

Šolo v naravi s plavalnimi vsebinami lahko šole izpeljejo v CŠOD Burja v Seči ali pri različnih zasebnikih. V CŠOD Burja imajo prednost šole, ki imajo v domačem okolju slabe pogoje za učenje plavanja. Ko organizacijo šole v naravi s plavalnimi vsebinami šole prepustijo zasebnikom, morajo biti pozorne na doseganje njenih ciljev (poglobljeno spoznavanje, sodelovanje med učenci in učitelji) ter stroške. Šole jo večinoma izvajajo na morju, program poteka 20 ur – 5 dni po 4 ure na dan (Kovač in Jurak, 2010).

Za izpeljavo šole v naravi s plavalnimi vsebinami nekatere šole prosijo za pomoč zunanje sodelavce, ker jim primanjkuje »domačih« učiteljev, usposobljenih za učenje plavanja. Tem težavam bi se lahko izognile z vključevanjem »domačih« učiteljev v usposabljanja za učitelje

plavanja, ki jih sofinancira država. Zaenkrat se za to možnost odloči premalo šol (Kovač in Jurak, 2010).

Stroške bivanja in nastanitve v šoli v naravi plačajo starši, pedagoško delo pa država. Ta nameni nekaj denarja tudi za stroške bivanja in nastanitve otrok iz socialno ogroženih družin. Razliko pokritja stroškov za otroke iz socialno ogroženih družin poskušajo šole pridobiti na različnih prireditvah – šolski sejmi, dobrodelni koncerti, pri sponzorjih in donatorjih (Kovač in Jurak, 2010).

4.4 Spremljanje plavalnega razvoja otrok in plavalni tečaj za neplavalce v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju

Šole morajo v 6. razredu preveriti znanje plavanja vseh učencev in v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju organizirati 15-urni tečaj za neplavalce. Oba programa sta sofinancirana s strani Zavoda RS za šport Planica. Po podatkih je v 15-urne tečaje za neplavalce vključenih le 20 % vseh neplavalcev (Jurak idr., 2002, v Kovač in Jurak, 2010). Vzroke za tako nizek delež vključenih avtorji vidijo v nesistematičnem spremljanju znanja plavanja in preslabi organiziranosti znotraj šole. Zadnja leta se za 5 do 6 odstotkov otrok ne ve, kakšno je njihovo znanje plavanja, saj se ne udeležijo nobenega od ponujenih organiziranih oblik poučevanja plavanja. Avtorji Analize nacionalnega programa športa vidijo razlog tudi v tem, da je otroke v puberteti sram, da ne znajo plavati (Kolar idr., 2010). Za spremljanje znanja plavanja lahko športni pedagogi uporabljajo računalniški program Morski konjiček. Ta šolam v skladu z učnim načrtom omogoča, da v 6. razredu naredijo pregled znanja plavanja učencev. Pregledajo že zbrane podatke o plavalcih in preverijo le tiste, za katere ne vedo, kakšno je njihovo znanje plavanja. Šole preverjajo znanje plavanja z nacionalnimi merili za ocenjevanje znanja plavanja (Jurak in Kovač, 1998, v Kovač in Jurak, 2010).

4.5 Plavanje v izbirnih predmetih

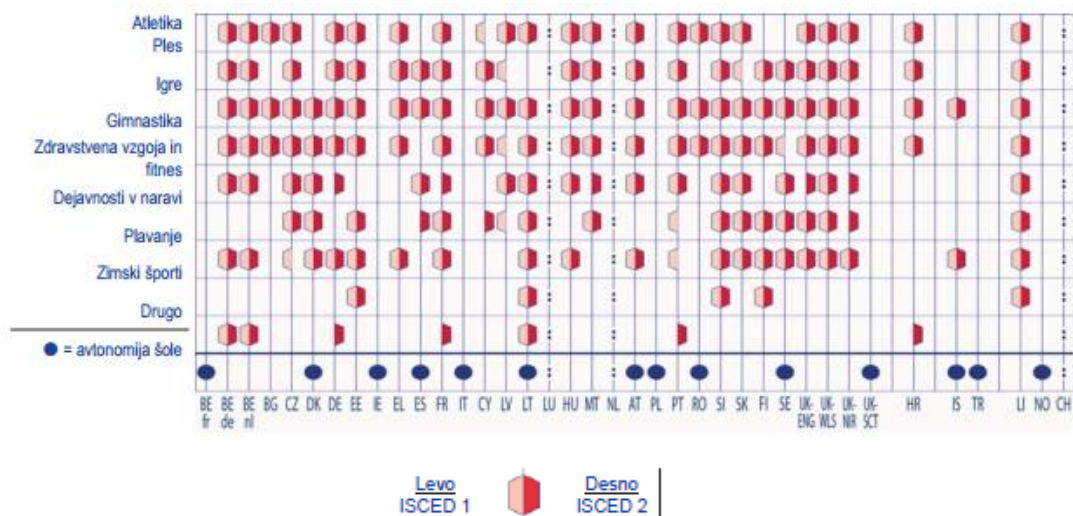
Učenci se lahko s plavanjem srečajo tudi pri izbirnih predmetih šport za zdravje, šport za sprostitev in izbrani šport – plavanje. Pri teh predmetih se lahko učenci srečajo s vsebinami, kot so: tehnike plavanja, skoki v vodo, štafetno plavanje in osnove potapljanja. V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju naj bi bila večina učencev plavalcev, zato lahko dejavnosti potekajo tudi v zunanjih bazenih. Stroške za najem bazena in prevoz naj bi poravnala šola, del denarja lahko prispevajo tudi starši otrok, vključenih v izbirni predmet, če se s finančnim prispevkom strinjajo. Za plačilo učiteljev je zadolženo pristojno ministrstvo (Kovač in Jurak, 2010).

4.6 Plavalni športni dan

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju naj bi šole organizirale plavalni športni dan, saj večinoma plavalnih vsebin ne morejo izpeljati v sklopu rednega pouka športa. Športni pedagog mora poznati znanje plavanja vseh učencev, saj je od tega odvisno število

spremljevalcev, varnostni ukrepi (prisotnost reševalca iz vode) in izbira učnih oblik. Stroške za najem bazena in prevoz plačajo starši, del sredstev prispevajo tudi šole. Za plačilo učiteljev je zadolženo ministrstvo, ker je športni dan del delovne obveznosti učiteljev. Vsebine športnega dneva so odvisne od stopnje predznanja učencev, nadgradimo jih lahko z igrami v vodi (vaterpolo, košarka in odbojka v vodi), elementi reševanja ter potapljanja. Če športni dan organizirajo zunanji izvajalci, je treba preveriti njihovo ponudbo vsebin (Kovač in Jurak, 2010).

5 IZVAJANJE PLOVALNIH VSEBIN V ŠOLAH V TUJINI

Legenda: levi del simbola roza barve – dejavnosti na razredni stopnji, desni del simbola rdeče barve – dejavnosti na predmetni stopnji.

Prikaz 2. Obvezne dejavnosti v osrednjem kurikulumu oz. usmerjevalnih dokumentih na primarni (naša razredna stopnja) in nižji sekundarni ravni (naša predmetna stopnja) izobraževanja (Vir: Športna vzgoja in šport v šolah v Evropi, Eurydice, 2013).

Leta 2013 je evropska mreža Eurydice objavila poročilo o položaju športne vzgoje in nekaterih zunajšolskih športnih dejavnostih v evropskih državah, vključenih v evropski program vseživljenjskega učenja (v program je vključenih 36 držav s 40 nacionalnimi šolskimi sistemi), ki ga vodi Izvršna agencija za izobraževanje, audiovizuelne dejavnosti in kulturo v Bruslju. Iz poročila povzemamo ugotovitve, povezane s plavanjem v šolskih programih.

Iz prikaza 2 vidimo, da sodi plavanje med obvezne dejavnosti športne vzgoje v naslednjih državah: Avstrija, Belgija (nemška in flamsko govoreča skupnost), Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Islandija, Liechtenstein, Litva, Madžarska, Portugalska (primarna raven izobraževanja, kar je pri nas razredna stopnja), Slovaška, Slovenija, Švedska in Združeno kraljestvo. »Na Islandiji plavanje vrednotijo zelo natančno ves čas obveznega izobraževanja (1.-10. razred), in sicer tako, da preverijo spretnosti na koncu vsakega šolskega leta, saj naj bi takrat učenci že osvojili zahtevane spretnosti in znanja« (Vir: Športna vzgoja in šport v šolah v Evropi, Eurydice, 2013, str. 35).

6 NAMEN NALOGE

V raziskovalni nalogi smo želeli primerjati, kako izvajajo plavalne vsebine šole, ki imajo svoj bazen, in šole brez njega. Želeli smo ugotoviti, ali šole danes bolj načrtno uresničujejo zahteve učnega načrta in kakšne težave se pojavijo pri organizacijski izpeljavi. Na štirinajst osnovnih šol v Sloveniji smo poslali anketni vprašalnik ter jih prosili, če bi ga lahko rešil športni pedagog, ki je na šoli zadolžen za plavalne dejavnosti. Sedem anket smo poslali na šole z bazenom in drugo polovico na šole brez bazena. Zanimalo nas je, ali ponujajo plavalne vsebine v vseh razredih, organizirajo plavalno šolo v naravi, ponujajo plavanje znotraj dodatnih vsebin in izbirnega predmeta šport ter kakšen je delež učencev, ki so plavalci, v 6. razredu, kje preverjajo znanje plavanja v 6. razredu in kakšna je formalna usposobljenost sodelavcev, ki sodelujejo pri učenju plavanja. Poleg tega smo naredili študijo primera, kjer smo z intervjuji dveh ravnateljev ugotavljali organizacijske in finančne prednosti in težave, ki jih ima šola z lastnim bazenom. Za to temo diplomskega seminarja sem se odločila, ker sem se sama v času šolanja srečala s plavalnimi vsebinami le v 6. razredu (preverjanje znanja plavanja).

7 CILJI IN HIPOTEZE

7.1 Cilji

Na dveh podvzročih šol (šole z bazenom in šole brez njega) smo želeli ugotoviti:

- Kolikokrat v času šolanja se učenci sistematično srečajo s plavalnimi vsebinami in s katerimi?
- V kakšnih organizacijskih oblikah izpeljujejo šole plavalne vsebine?
- Kakšen je delež učencev, ki so plavalci v 6. razredu?
- Kakšne so ključne težave z upravljanjem bazena, ki ga ima šola?

7.2 Hipoteze

H1 – šole z lastnim bazenom izvajajo plavalne vsebine v vseh razredih.

H2 – šole z bazenom ponujajo učencem več vsebin, povezanih s plavanjem in dejavnostmi v vodi, kot šole brez njega.

H3 – šole z lastnim bazenom ne ponujajo učencem šol v naravi s plavalnimi vsebinami.

H4 – šole z bazenom imajo v 6. razredu višji delež učencev plavalcev kot šole brez bazena.

8 METODE DELA

Preizkušanci so bili športni pedagogi, ki poučujejo na različnih slovenskih osnovnih šolah. Šole so bile razdeljene na dva podvzorca (sedem šol, ki imajo bazen in sedem naključno izbranih šol brez bazena).

Za pripomoček je bil uporabljen anketni vprašalnik, ki je imel tri vsebinske sklope: organizacijski (13 vprašanj), vsebinski (4 vprašanja) in finančni (5 vprašanj) vidik izvedbe plavalnih vsebin. Anketiranje je potekalo po elektronski pošti po določenem protokolu: na vprašalnik naj bi odgovoril športni pedagog, zadolžen za izpeljavo plavalnih vsebin. Če šole niso odgovorile, smo postopek pošiljanja vprašalnikov ponovili. Na nekatere šole smo zaradi neodzivnosti poklicali in se osebno dogovorili z ravnateljem ali s športnim pedagogom za pomoč pri pridobivanju podatkov. Zbiranje rešenih anket je trajalo od sredine januarja do začetka aprila. Nato smo vse podatke vnesli v računalnik. Obdelavo podatkov smo opravili s frekvenčno porazdelitvijo (Microsoft Excel). V pomoč pri analizi so nam bili tudi podatki o šolah, ki smo jih pridobili iz njihovih letnih delavnih načrtov in predstavitev dejavnosti šol na svetovnem spletu, ter podatki iz podatkovnih zbirk Zavoda za šport RS Planica, ki vsakoletno analizira znanje plavanja slovenskih osnovnih šol.

8.1 Predstavitev šol z bazenom

OŠ Grm Novo mesto ima bazen od leta 1971 (http://www.osgrm.si/index.php?option=com_content&view=article&id=119&Itemid=150).

Ta je srednje velik (16,6 x 9 x 1,4 – 1,1 m). Čas obratovanja je od septembra do oktobra in od marca do junija, temperatura vode je 27 stopinj (Jurak idr., 2002). V šolskem letu 2013/2014 je šola obiskovalo 660 učencev (http://www.osgrm.si/index.php?option=com_content&view=article&id=267&Itemid=179).

V okolici Novega mesta sta dve zdravilišči (Dolenjske toplice in Šmarješke toplice), ki vključujeta bazensko ponudbo. Od Novega mesta sta oddaljeni 12 oz. 14 km. Zunanji bazen v Dolenjskih toplicah ima površino 850 kvadratnih metrov, temperatura vode je 27 stopinj (<http://www.terme-krka.com/si/sl/destinacije/dolenjske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>). Športni bazen v Šmarjeških toplicah ima površino 860 kvadratnih metrov, temperatura vode je od 26 do 28 stopinj (<http://www.terme-krka.com/si/sl/destinacije/smarjeske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>).

OŠ Jakoba Aljaža Kranj je velika šola, ki jo obiskuje 398 učencev. Zgrajena je bila v sklopu mestne športne dvorane in ima dve nadstropji. Učenci nižje stopnje imajo svoje prostore v pritličju, tukaj sta tudi kuhinja in jedilnica. V prvem nadstropju pa so učilnice predmetne stopnje, zbornica in tajništvo. Šola ima bazen, ki je bil zgrajen leta 1981, 3 telovadnice, igrišče za košarko, nogomet ter tekaško stezo. Bazem je majhen (12,5 x 6), čas obratovanja je od novembra do decembra, temperatura vode je 28 stopinj (Jurak idr., 2002). V kletnih prostorih je garderoba, ki hkrati služi tudi kot zaklonišče, in učilnici tehničnega pouka.

OŠ Jurija Dalmatina Krško je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 688 učencev v 27 oddelkih (http://www.oskrsko.si/images/svet_sole_2013_2017/LDN_2013_14.pdf). Ima

majhen bazen (12,5 x 6 x 1,1 – 0,9 m), ki obratuje celo šolsko leto, temperatura vode je od 28 do 30 stopinj (Jurak idr., 2002).

OŠ Leskovec pri Krškem ima podružnično šolo Velik Podlog, v kateri poteka pouk od 1. do 4. razreda. V šolskem letu 2013/2014 so učenci oblikovali 27 oddelkov na OŠ Leskovec pri Krškem in 4 oddelke na podružnični šoli Velik Podlog. V preteklem šolskem letu je šola obiskovalo 572 učencev (520 matično šolo in 52 učencev podružnično šolo v Velikem Podlogu). Osnovna šola ima svoj bazen, ki je srednje velik (16,6 x 8 x 1,1 m), obratuje od konca septembra do konca maja, temperatura vode je 26 – 27 stopinj (http://www.os-leskovec.si/cms/images/stories/Pravilnik/Publikacija_2013-14.pdf).

OŠ Savsko naselje Ljubljana je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo okrog 250 učencev v 14 oddelkih. Šola je srednje velikosti, ima dve telovadnici, notranji bazen (zgrajen leta 1970) in zunanje igrišče (http://www2.arnes.si/~ljossn5/ossn/Primary_School_Savsko_naselje.htm). Bazen je majhen, obratuje celo šolsko leto, temperatura vode je 28 stopinj (Jurak idr., 2002).

OŠ Šmartno pri Litiji ima tri podružnične šole: Primskovo, Štangarske Poljane in Velika Kostrevnica. Matično šolo je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 428 učencev v 21 oddelkih, podružnične šole skupaj pa 55 učencev v 9 oddelkih. V šoli so leta 2003 zgradili bazen, leta 2008 novo športno dvorano in leta 2009 v športni dvorani postavili novo plezalno steno (http://www.os-smartnolitija.si/images/dokumenti/ostali_dokumenti//LDN%202013%202014.pdf). Bazen je majhen (12,5 x 8 x 1,1 – 1,3 m), obratuje celo šolsko leto, temperatura vode je 30 stopinj (<http://www.smartno-litija.si/obvestila/2009/najem-bazena-pungrt-v-smartnem-pri-litiji>).

OŠ Toneta Čufarja Jesenice je v šolskem letu 2012/2013 obiskovalo 631 učencev, ki so bili razporejeni v 28 oddelkov. Šola je velika, vsak oddelek ima matično učilnico oz. učilnice so razdeljene po predmetnih področjih. Za izvajanje ur športne vzgoje ima šola veliko možnosti: malo telovadnico z gimnastično jamo, veliko telovadnico, trimski kabinet, bazen in zunanje igrišče (http://www.tonecufar.si/cms/images/stories/stasa/Letni_delovni_nacrt_2013-14.pdf). Bazen je majhen (12,5 x 6 x 1,7 – 1 m), obratuje od oktobra do junij, temperatura vode pa je 28 stopinj (Jurak idr., 2002).

8.2 Predstavitev šol brez bazena

Otvoritev nove OŠ Griže pri Celju je bila septembra 2012. Matično šolo Griže pri Celju je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 281 učencev v 16 oddelkih, podružnično šolo Liboje pa 35 učencev. Na podružnični šoli Liboje je potekal pouk od 1. do 5. razreda (http://www.zalec.si/seje/gradivo_tocka_116_1005_1694.pdf). Bazen Golovec v Celju je od šole oddaljen 12 km, dolg je 25 m in obratuje od oktobra do junija (<http://www.zpo.si/portfolio-items/zimsko-kopalisce>).

OŠ Toneta Pavčka Mirna Peč je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 255 učencev v 13 oddelkih. Pouk izvajajo v pritličju in nadstropju. Učenci prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja imajo svoje prostore v pritličju, in sicer po dve učilnici na razred. V nadstropju so učilnice za učence drugega in tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja. Za izvajanje pouka športa uporabljajo zunanje igrišče ter druge zunanje površine šole. V notranjih prostorih izvajajo pouk športa v prilagojenem kabinetu, ki zaradi slabega prezračevanja, slabe osvetljenosti in nizkega stropa ni ustrezen, vendar ga uporabljajo, ker drugega prostora na tej

lokaciji ni. Pouk športa izvajajo tudi v telovadnici v stari šoli v t.i. blok urah. Učenci ob lepem vremenu hodijo v telovadnico peš, ob slabem vremenu pa jih vozijo z avtobusom, ki ga financira občina Mirna Peč. Od šole je bazen na OŠ Grm v Novem mestu oddaljen 11 km, v Dolenjskih toplicah 20 km in v Šmarjeških toplicah 21 km (http://www.ostpavcka.si/images/JoziCSkof/LDN13_14.pdf). Bazen na OŠ Grm je srednje velik (16,6 x 9 x 1,4 – 1,1 m). Čas obratovanja od septembra do oktobra in od marca do junija, temperatura vode je 27 stopinj (Jurak idr., 2002). Zunanji bazen v Dolenjskih toplicah ima površino 850 kvadratnih metrov, temperatura vode je 27 stopinj (<http://www.terme-krka.com/si/sl/destinacije/dolenjske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>). Športni bazen v Šmarjeških toplicah ima površino 860 kvadratnih metrov, temperatura vode je od 26 do 28 stopinj (<http://www.terme-krka.com/si/sl/destinacije/smarjeske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>).

OŠ III Murska Sobota je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 379 učencev v 19 oddelkih. Leta 1987 je bila zgrajena športna dvorana (<http://os3ms.si/joomla/images/PUB2%202013-14.pdf>). Bazen je v Radencih in je od šole oddaljen 11 km. Letno kopališče Radenci ima velik (50 x 16 x 4 – 1,5 m) in majhen (10 x 6 x 0,9 m) bazen, ki obratujeta v letni sezoni. Temperatura vode je odvisna od vremenskih razmer (Jurak idr., 2002).

OŠ Poljčane je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 359 učencev v 18 oddelkih. V letu 2009 je bila na OŠ Poljčane izvedena prenova, dozidava in nadgradnja šolskih prostorov. Šola ima telovadnico, asfaltne igrišči za košarko in odbojko, igrišče za mali nogomet z 200–metrskim krožnim tekališčem, jami za skok v daljino ter zelene površine z nekaj igrali. Bazen Maribor Pristan je oddaljen od šole 34 km (<http://www.ospoljcane.si/sites/default/files/u3/strani/zakonodaja/LDN-2013-14%20-ZA%20SPLET.pdf>). Kopališče Pristan ima olimpijski (50 x 25 m), srednji (25 x 17 m) in mali (17 x 10 m) bazen. Temperatura vode v olimpijskem bazenu je 27 stopinj, srednjem bazenu 30 stopinj in malem bazenu 32 stopinj. Globina olimpijskega in srednjega bazena je 2 m, v srednjem bazenu pri skakalnici je globina 4 m, v malem bazenu je globina 1,07 m. Bazeni obratujejo od septembra do junija (http://www.sportni-objekti-maribor.si/kopalisce_pristan_-_urnik.html).

OŠ Sežana ima dobre pogoje za pouk športa, saj večino ur izpeljejo v prenovljeni športni dvorani. V stari telovadnici, ki je bila prenovljena, še vedno poteka pouk za posamezne skupine, ki se med seboj izmenjujejo. OŠ Sežana ima podružnično šolo Lokev. V šolskem letu 2013/2014 so oblikovali 9 oddelkov na OŠ Sežana in 1 oddelek na podružnični šoli Lokev. V preteklem šolskem letu je obiskovalo matično šolo 635 učencev in 14 učencev podružnično šolo Lokev (http://www.sezana.net/cms/images/stories/201314/LDN/Komplet_LDN_201314.pdf). Pokriti bazen in letno kopališče v Ajdovščini sta od šole oddaljena 40 km. Velikost pokritega bazena je (20 x 10 x 0,9 – 1,35 m), temperatura vode je 29 stopinj, odprt je med oktobrom in junijem (http://www.zs-ajdovscina.si/sportni_objekti/notranje_sportne_povrsine/pokriti_bazen). Letno kopališče Ajdovščina vključuje olimpijski in mali bazen, obratuje od konca junija do začetka septembra (<http://www.tic-ajdovscina.si/?id=2006010514144454&lng=slo&vie=cnt>).

OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu ima dve podružnični šoli: Razbor in Šmiklavž. Matično šolo v Podgorju pri Slovenj Gradcu obiskuje približno 150 učencev (http://www.ospodgorje.si/Primary_school_Podgorje_pri_Slovenj_Gradcu.html). Podružnica Razbor leži 12 km iz Podgorja v bližini Uršlje gore, tukaj poteka pouk v 1. in 2. ter od 4. do 9. razreda. Podružnična šola Šmiklavž leži pod Graško goro in je oddaljena 4 km iz Podgorja. V njej poteka pouk od 1. do 4. razreda (<http://www.ospodgorje.si/OSPodgorje/splosno-6-2->

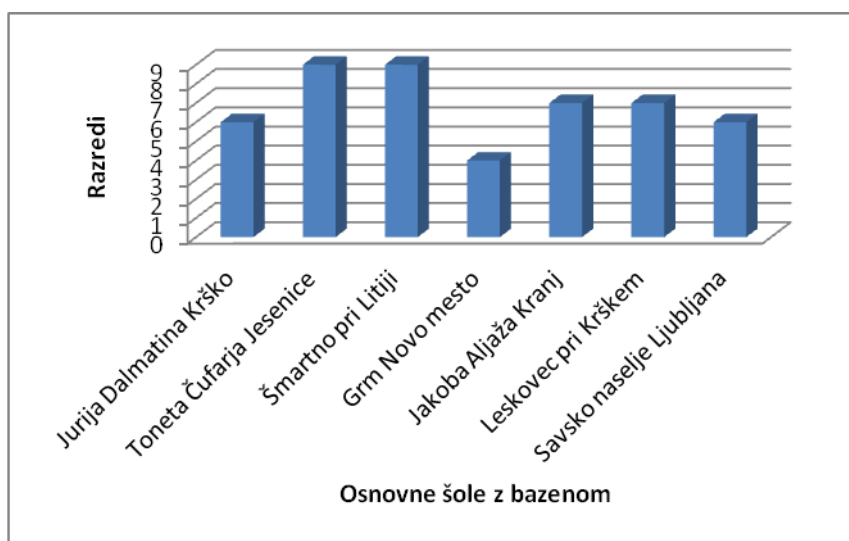
[1314-dnevidejavosti.pdf](#)). Športna pedagoginja na OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu je dopisala, da v primeru lepega vremena izkoristijo zunanji bazen v Slovenj Gradcu, ki je od šole oddaljen 6 km. Letno kopališče Slovenj Gradec ima srednje velik bazen, ki obratuje od sredine junija do konca avgusta. Temperatura vode je odvisna od vremenskih razmer (<http://www.pagelous.com/en/pages/536e0837421aa9441e04882b>). Pot do njega opravijo peš ali jo prekolesarijo. Ob slabem vremenu izvajajo plavalne vsebine v bazenu na Ravnah na Koroškem, ki je od šole oddaljen 16 km. V tem primeru za prevoz uporabijo avtobus. Leta 2004 so na Ravnah zgradili letni olimpijski bazen, temperatura vode je od 26 do 28 stopinj. Pozimi je ta pokrit z balonom (<http://www.sportravne.si/2013/index.php/objekti/2013-03-28-13-42-08>).

OŠ Vinica je manjša podeželska šola, ki jo je v šolskem letu 2013/2014 obiskovalo 137 učencev v 9 oddelkih. Ima telovadnico in dve zunanji igrišči (<http://www.osvinica.si/predstavitev-sole.html>). Bazen v Dolenjskih toplicah je od šole oddaljen 45 km. Zunanji bazen v Dolenjskih toplicah ima površino 850 kvadratnih metrov, temperatura vode je 27 stopinj (<http://www.terme-krka.com/si/sl/destinacije/dolenjske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>).

9 REZULTATI

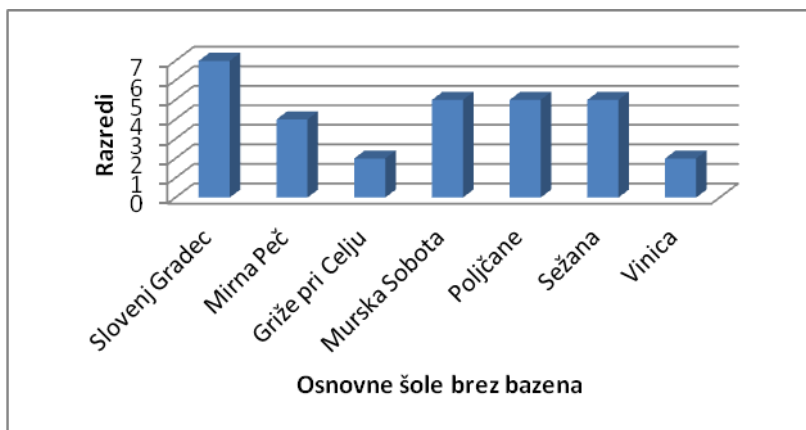
9.1 Organizacijski vidik

1. Osnovni šoli Toneta Čufarja Jesenice in Šmartno pri Litiji izvajata plavalne vsebine v vseh razredih osnovne šole, osnovni šoli Leskovec pri Krškem in Jakoba Aljaža Kranj v sedmih, osnovni šoli Jurija Dalmatina Krško in Savsko naselje v Ljubljani v šestih in osnovna šola Grm Novo mesto v štirih od devetih razredov (prikaz 3). Šole z bazenom ponujajo več plavalnih vsebin od prvega do petega razreda. Pri tem moramo ovreči našo prvo hipotezo (H1 – šole z lastnim bazenom izvajajo plavalne vsebine v vseh razredih). Izvedba plavalnih vsebin v vseh razredih je verjetno z organizacijskega vidika prezahtevna, zato takšni rezultati.

Prikaz 3. Pojavnost plavalnih vsebin v okviru obveznega pouka pri predmetu šport na šolah z bazenom.

Pri osnovnih šolah brez bazena ponuja OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu plavalne vsebine v sedmih razredih od devetih, OŠ Sežana, Poljčane in III Murska Sobota v petih, OŠ Mirna Peč v štirih, OŠ Griže pri Celju in Vinica pa v dveh (prikaz 4). Osnovne šole brez bazena ponujajo najbolj pogosto plavalne vsebine v 1. in 3. razredu. V 1. razredu ponujajo prilagajanje na vodo, v 3. razredu pa organizirajo 20-urni plavalni tečaj.

Prikaz 4. Pojavnost plavalnih vsebin v okviru obveznega pouka pri predmetu šport na šolah brez bazena.

Iz prikazov 3 in 4 vidimo, da se s plavalnimi vsebinami pogosteje srečajo učenci, ki obiskujejo šole, ki imajo svoj bazen. Primerjava podatkov je pokazala, da se učenci v povprečju na šolah z bazenom srečajo s plavalnimi vsebinami v petih (5,33%), v šolah brez pa v treh (3,33%) razredih. Rezultati niso presenetljivi, kljub temu pa menimo, da bi lahko nekatere šole lasten bazen še bolj izkoriščale. Razlog, zakaj nekatere šole z bazenom nimajo več pouka športa v bazenih je tudi ta, da se njihov bazen koristi za plavalno opismenjevanje učencev drugih šol (npr. OŠ Savsko naselje, OŠ Grm Novo mesto).

2. Šest šol z bazenom in pet brez bazena ponuja prilagajanje na vodo v 1. razredu. Predvidevamo, da na območjih ostalih treh šol to izvedejo že v vrtcu. V publikaciji Šport v številkah iz leta 2013 je prikazano, da organizirajo največ 10-urnih plavalnih tečajev (na 1000 prebivalcev) v Osrednjeslovenski, Podravske, Savinjske in Pomurske regiji, najmanj pa na Koroškem ter Goriškem. V letu 2012/2013 je največ otrok splavalo po 10-urnem plavalnem tečaju v Obalno-kraški, Koroški in Spodnjeposavski regiji, najmanj v Goriški ter Jugovzhodni Sloveniji.

3. Šole z bazenom in tiste brez njega organizirajo 20-urni plavalni tečaj v 3. razredu. Ta je del rednega pouka, ki ga morajo šole obvezno izpeljati v drugem ali tretjem razredu, tudi udeležba učencev je obvezna (Kovač in Jurak, 2010). Na OŠ Toneta Čufarja Jesenice ga izvajajo v 2. in 3. razredu.

4. Ena šola z bazenom in dve brez bazena ne ponujajo šole v naravi s plavalnimi vsebinami, ostalih enajst šol, vključenih v raziskavo, jo izvaja. Zato moramo tretjo hipotezo ovreči (H3 – šole z lastnim bazenom ne ponujajo šole v naravi s plavalnimi vsebinami). Predvidevali smo, da šole z bazenom učencem ponudijo dovolj plavalnih vsebin pri rednem pouku, izbirnih predmetih, programih Zlati Sonček in Krpan ter na športnih dnevih. V sklopu šole v naravi pa učencem ponudijo vsebine, s katerimi se pri rednem pouku ne srečajo. Najbolj pogosto izvajajo šole, vključene v raziskavo, šolo v naravi v 4. ali 5. razredu, dve šoli jo izvajata v 3. ali 6. razredu. Učenci naj bi šli v poletno šolo v naravi v 4. razredu zaradi naslednjih razlogov:

- »otroci na tej starostni stopnji se intenzivno zanimajo za objektivni svet, ki jih obdaja; intenzivno razvijajo sposobnosti opazovanja ter pridobivajo številne nove predstave in pojme,
- na tej starostni stopnji so učenci že socialno zrejši in sposobnejši za življenje v kolektivu,
- zunaj kraja bivanja je lažje organizirati razredni kot predmetni pouk« (Kristan, 1998: 85).

5. Vse šole, vključene v raziskavo, ponujajo dodatne vsebine, povezane s plavanjem, na športnem dnevu ali v razširjenem programu (preglednica 1). Tako šole z bazenom kot tiste brez njega enakovredno ponujajo športne dneve s plavalnimi vsebinami. Presenetljivo je, da šole brez bazena ponujajo plavanje pogosteje v razširjenem programu Zlati sonček kot šole z lastnim bazenom, kar pomeni, da te šole v večji meri izvajajo ta program, ki za šole ni obvezen, lahko pa je dodatna popestritev za učence. Šole z bazenom imajo z organizacijo plavalnih vsebin manj težav (najem bazena, prevoz) in bi lahko bazen bolj izkoristile za ponudbo dodatnega programa.

Pričakovali smo, da šole z bazenom ponujajo več dodatnih vsebin, povezanih s plavanjem na športnem dnevu ali v razširjenem programu (H2 – šole z bazenom ponujajo učencem več vsebin, povezanih s plavanjem in dejavnostmi v vodi, kot šole brez njega), vendar rezultati

kažejo, da nekoliko več vsebin, povezanih s plavanjem, ponujajo šole brez bazena, zato ne moremo potrditi druge hipoteze.

Preglednica 1. Dodatne vsebine

Izpeljava dodatnih vsebin	OŠ brez bazena	OŠ z bazenom
Zlati sonček	5	2
Krpan	3	4
Športni dan s plavalno vsebino	5	5
Drugo	3	1

6. Na štirih šolah z bazenom se odstotek plavalcev v 6. razredu giblje med 98 in 100%, pri ostalih treh pa od 91 do 95%. OŠ Grm Novo mesto je dopisala, da so neplavalci priseljenci, ki so prišli na šolo po 3. razredu. Pri petih šolah brez bazena je odstotek plavalcev v 6. razredu od 98 do 100%, na dveh pa od 87 do 89,74%. Za delež plavalcev v 6. razredu lahko določimo dve meji, na eni strani je delež med 98 in 100% (devet OŠ), na drugi pa med 87 in 95% (pet OŠ). Hipoteze štiri (H4 – šole z bazenom imajo v 6. razredu višji delež učencev plavalcev kot šole brez bazena) ne moremo potrditi, ker je delež plavalcev v 6. razredu na šolah z bazenom in brez njega enak (preglednica 2).

Preglednica 2. Odstotek plavalcev v šolah in statističnih regijah

Osnovne šole	Bazen	% plavalcev v 6. r. na šoli (2012/2013)	% plavalcev v statistični regiji (podatki 2012/2013)*
Griže pri Celju	NE	100	87,1
Grm Novo mesto	DA	91	89,8
Jakoba Aljaža Kranj	DA	95	92,1
Jurija Dalmatina Krško	DA	98 – 100	95,5
Leskovec pri Krškem	DA	94	95,5
III Murska Sobota	NE	87	88,8
Podgorje pri Slovenj Gradcu	NE	100	94,2
Poljčane	NE	89,74	92,1
Savsko naselje Ljubljana	DA	100	94,4
Srečka Kosovela Sežana	NE	99	95,9
Šmartno pri Litiji	DA	100	94,4
Toneta Čufarja Jesenice	DA	100	92,1
Toneta Pavčka	NE	100	89,8
Mirna Peč			
Vinica	NE	100	89,8

*Vir: Šport v številkah 1/2013

V preglednici 2 primerjamo odstotek plavalcev v šolah, ki so bile vključene v raziskavo, in statističnih regijah. Vidimo lahko, da je na osnovnih šolah Leskovec pri Krškem, III Murska Sobota in Poljčane odstotek plavalcev manjši, kot je v statistični regiji, v kateri je imenovana šola. Na ostalih šolah je odstotek plavalcev večji v primerjavi s statistično regijo. Razloga ne poznamo.

7. Ena šola z bazenom (Leskovec pri Krškem) in tri brez bazena (Griže pri Celju, III Murska Sobota, Sežana) ne organizirajo plavalnega tečaja za neplavalce, čeprav bi po priporočilih učnega načrta (Kovač idr., 2011) morale to izpeljati v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Znanje plavanja je pomembno zaradi varnosti in različnih gibalnih znanj, ki so pomemben del prostočasnih vsebin. Zato bi šole morale organizirati tečaj za neplavalce v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Preglednica 3. 15-urni plavalni tečaji (Šport v številkah, 2013)

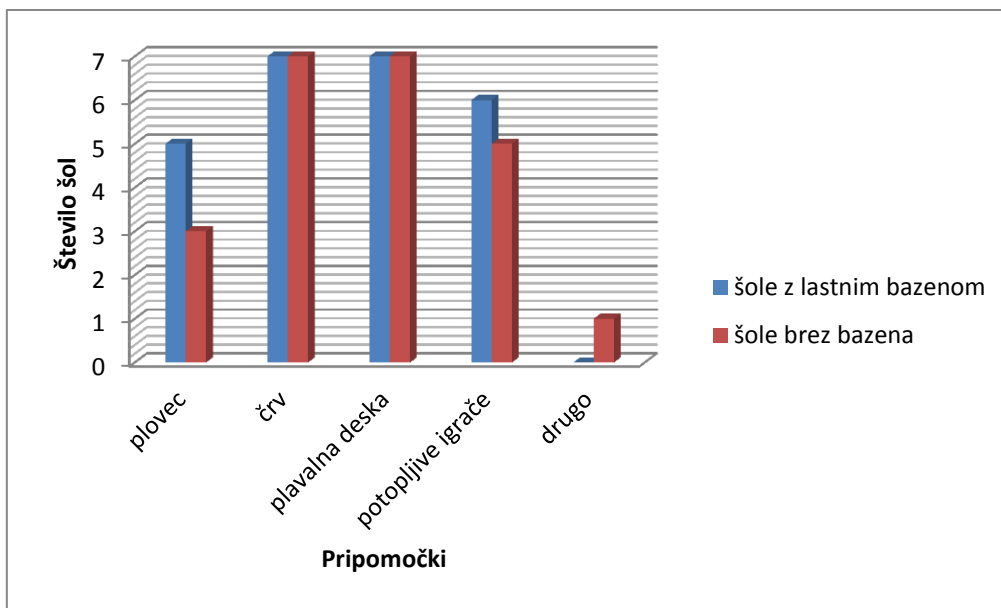
Število tečajev in število otrok za 15-urne plavalne tečaje po statističnih regijah po šolskih letih

Statistična regija	2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	Število tečajev	Število otrok	Število tečajev	Število otrok	Število tečajev	Število otrok	Število tečajev	Število otrok	Število tečajev	Število otrok
Gorenjska	2	11	3	14	7	49	3	33	3	78
Goriška	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jugovzhodna Slovenija	3	23	1	11	2	14	2	15	2	27
Koroška	4	11	0	0	5	46	4	11	5	23
Notranjsko-kraška	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
Obalno-kraška	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0
Osrednjeslovenska	34	161	38	178	25	98	35	134	25	108
Podravska	7	72	6	46	7	50	3	24	5	42
Pomurska	1	7	3	24	2	43	3	31	3	39
Savinjska	10	144	8	135	9	81	7	39	10	59
Spodnjeposavska	3	92	3	27	3	19	1	7	2	15
Zasavska	1	9	2	97	1	6	1	2	1	4
Slovenija	65	530	65	536	61	406	60	298	56	395

Iz preglednice 3 vidimo, da je bilo v šolskem letu 2012/2013 največ 15-urnih plavalnih tečajev organiziranih v Osrednjeslovenski in Savinjski, noben v Goriški, Notranjsko-kraški in Obalno-kraški regiji. Število vključenih otrok v 15-urni plavalni tečaj se je iz 536 zmanjšalo na 395, če primerjamo šolski leti 2008/09 in 2012/13 (Šport v številkah, 2013).

8. Na štirih šolah z bazenom in štirih brez bazena ponujajo plavanje znotraj izbirnega predmeta šport pri predmetih šport za zdravje ter šport za sprostitev. Iz rezultatov vidimo, da ni razlike med ponudbo na šolah brez in z bazenom. Predvsem pri šolah z bazenom je škoda, da ne ponujajo plavanja znotraj izbirnega predmeta šport (predvsem pri predmetu izbrani šport – plavanje), ker imajo za to možnosti. Zato tudi tukaj ne moremo potrditi druge hipoteze (H2 – šole z bazenom ponujajo učencem več vsebin, povezanih s plavanjem in dejavnostmi v vodi, kot šole brez njega).

9. Prikaz 5 prikazuje, da na vseh šolah za prilagajanje na vodo in učenje plavalnih tehnik uporabljajo plavalne deske in črve, na večini uporabljajo potopljive igrače, na nekaterih pa tudi plovce ter plavalne pasove. Plavalni pripomočki povečajo učencu plovnost in tako zmanjšujejo strah, dajejo občutek varnosti, omogočajo pravi položaj telesa v vodi ter večje število ponovitev (npr. črv – zavesljaji prsno, deska – udarci prsno), preprečujejo krčovitost gibov, olajšujejo dihanje, popestrijo proces učenja (potopljive igrače), omogočajo učenje plavanja v globoki vodi in večjih skupinah (Kapus idr., 2002).

Prikaz 5. Uporaba pripomočkov za učenje plavanja

10. Vse šole z bazenom izvajajo plavalne vsebine v lastnem bazenu, OŠ Grm Novo mesto tudi na morju. Večina šol brez bazena izvaja plavalne vsebine v najetem bazenu, nekatere tudi na morju in ena v CŠOD (Griže pri Celju). V CŠOD Burja imajo prednost šole, ki imajo v domačem okolju slabe pogoje za učenje plavanja (Kovač in Jurak, 2010).

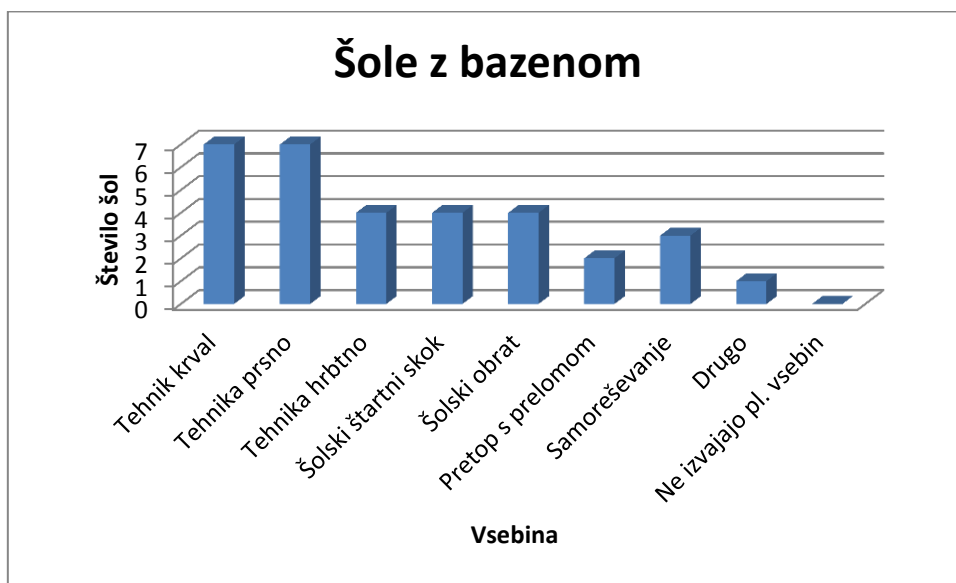
11. Pet šol z bazenom preverja plavanje v 6. razredu znotraj rednega pouka, ena v šoli v naravi in ena na športnem dnevu. Pri šolah brez bazena so rezultati nasprotni, saj pet šol preverja plavanje v 6. razredu na športnem dnevu, ena v šoli v naravi in ena znotraj rednega pouka.

12. Na šolah z bazenom sodelujejo poleg športnih pedagogov pri izvajanju plavalnih vsebin samo razredne učiteljice, pri šolah brez bazena pa poleg njih tudi zunanji sodelavci in učitelji drugih predmetov na šoli, vendar večji delež predstavljajo razredne učiteljice ter učitelji drugih predmetov na šoli. V knjigi *Izpeljava športne vzgoje* (2010) avtorja M. Kovač in G. Jurak priporočata, da bi šole poslale »domače« učitelje na usposabljanje za učitelje plavanja. Tako jim za pomoč ne bi bilo treba iskati zunanjih sodelavcev. Ti so za svoje delo sicer strokovno usposobljeni (učenje plavanja), vendar je taka rešitev vprašljiva v širšem pedagoškem, organizacijskem in finančnem pogledu. Pri učenju plavanja na šolah sodeluje različno število sodelavcev (od enega do devetnajst). Na vprašanje: »Kakšna je njihova usposobljenost?«, so nekateri športni pedagogi odgovorili, da so vaditelji plavanja in učitelji smučanja, drugi pa niso napisali odgovora. Število sodelavcev pri učenju plavanja pogojuje število učencev. Normativi za plavanje določajo, da ima lahko učitelj v skupini 8 neplavalcev in 12 plavalcev.

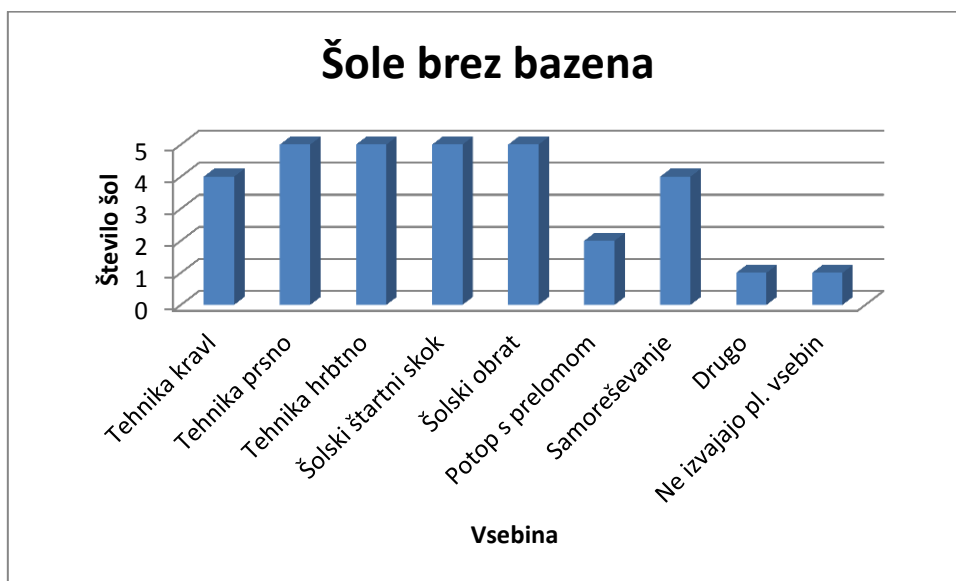
9.2 Vsebina

1. Na vseh šolah z bazenom poučujejo v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju tehniki kravl in prsno, na štirih šole poučujejo tudi tehniko hrbtno, šolski startni skok ter šolski obrat, samo na nekaterih pa učijo tudi elemente samoreševanja, potop s prelomom in izvajajo igre v vodi. Na OŠ Grm Novo mesto ne poučujejo šolskega startnega skoka, ker je voda preplitka.

Pri teoretičnih vsebinah posredujejo na vseh šolah naslednje vsebine: pomen znanja plavanja, higiena v vodi in ob njej ter nevarnosti skakanja na glavo. Na petih šolah brez bazena v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju poučuje tehniki prsno in hrbtno, šolski startni skok ter šolski obrat, na štirih šolah učijo tehniko kravl in elemente samoreševanja, samo na dveh posredujejo potop s prelomom. Športna pedagoginja na OŠ Griže pri Celju je dopisala, da so vsebine, ki jih poučujejo, odvisne od predznanja otrok. Teoretične vsebine, ki jih posredujejo šole brez bazena, so: pomen znanja plavanja, higiena v vodi in ob njej ter nevarnosti skakanja na glavo. Vidimo, da ni razlik pri posredovanju teoretičnih vsebin med šolami z bazenom in brez njega. Lastnosti v vodi in nevarnosti v globoki vodi poučujejo samo na nekaterih šolah. Na šolah z lastnim bazenom dajejo večji poudarek tehniki kravl v primerjavi s šolami brez bazena. Samo na OŠ Vinica (brez bazena) ne posredujejo plavalnih vsebin v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Prikaz 6. Pojavnost plavalnih vsebin učnega načrta v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju na šolah z bazenom

Prikaz 7. Pojavnost plavalnih vsebin učnega načrta v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju na šolah brez bazena

Iz prikazov 6 in 7 vidimo, katere praktične vsebine učnega načrta poučujejo v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju na šolah z bazenom in šolah brez njega.

2. Na šolah, vključenih v raziskavo, posredujejo bolj pogosto plavalne vsebine v drugem kot v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Na treh šolah z bazenom in štirih brez njega ne ponujajo plavalnih vsebin v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Tako kot v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju tudi tukaj na šolah z bazenom poučujejo najpogosteje tehniki kravl in prsno, na treh posredujejo tehniko hrbtno, vzdržljivostno plavanje, obrat ter štafetno predajo. Na dveh šolah poučujejo tudi skok na glavo, potop z navpičnim prelomom, elemente samoreševanja in reševanja. Pri teoretičnih vsebinah poučujejo na vse štirih šolah z bazenom pravila varnosti ter samoreševanje. Na treh šolah brez bazena, kjer izvajajo plavanje v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju, učijo tehnike kravl, prsno in hrbtno, skok na glavo, obrat ter elemente samoreševanja. Vzdržljivostno plavanje in štafetne predaje učijo samo na eni šoli. Od teoretičnih vsebin posredujejo na vseh treh šolah brez bazena naslednje vsebine: higiena na plavalnišču in urejenost plavalnišča, pravila varnosti ter samoreševanje. Tako kot v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju tudi v tretjem pri poučevanju teoretičnih vsebin ni velikih razlik med šolami z bazenom in brez njega.

9.3 Finančni vidik (šole brez bazena)

1. Cene vstopnic za bazen na enega učenca se na različnih koncih Slovenije gibljejo od 3,40 do 5 EUR. Učenci OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu imajo na zunanjem kopališču v Slovenj Gradcu brezplačen vstop. Na OŠ Sežana izvajajo plavanje na morju in v toplicah, kjer imajo kot hotelski gostje prost vstop v bazen (šola v naravi), tako da nimajo dodatnih stroškov z nakupom vstopnic. OŠ III Murska Sobota ni odgovorila na vprašanje.

2. Cene prevoza do bazena so različne, gibljejo se od 0 do 6 EUR (na dan) in so odvisne od oddaljenosti kopališča oz. kraja izvajanja. Ko je vreme lepo, na OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu opravijo pot peš, v nasprotnem primeru je cena prevoza 3 EUR na učenca. Na OŠ Sežana tudi pri prevozu nimajo dodatnih stroškov, ker bivajo v hotelu. OŠ III Murska Sobota ni odgovorila na vprašanje. Na OŠ Mirna Peč niso navedli točnega podatka, ker je cena odvisna od števila učencev.

3. Dve šoli brez bazena (OŠ Sežana in OŠ Griže pri Celju) ne izvajata 10–urnega tečaja prilagajanja na vodo. OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu pokrije stroške (karta, prevoz, zunanji sodelavci) s sponzorskimi sredstvi ali s sredstvi iz šolskega sklada. OŠ III Murska Sobota plača učencem vstopnino na bazen, stroškov s prevozom in zunanjim sodelavcem nimajo. Na ostalih treh šolah plačajo stroške samo starši ali pa si jih razdelijo skupaj s prispevkom Zavoda za šport RS Planica oz. šolskim skladom.

4. OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu tudi tukaj pokrije stroške s sponzorskimi sredstvi ali iz šolskega sklada in z denarjem, ki ga za to dobijo iz MIZŠ. Karto in prevoz za 20–urni plavalni tečaj na ostalih šolah večinoma plačajo starši, na nekaterih šolah pa si stroške razdelijo skupaj s: pristojnim ministrstvom, Zavodom za šport RS Planica, šolo, mestno občino in sponzorji. Na štirih šolah zunanji sodelavci ne sodelujejo pri izvedbi 20–urnega tečaja plavanja, na ostalih dveh šolah njihove stroške plačajo šola ali starši in Zavod za šport RS Planica.

5. Na OŠ Sežana ne izvajajo športnega dneva s plavalnimi vsebinami. OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu ne organizira izključno športnega dneva s plavalnimi vsebinami, temveč ga

poskuša povezati s pohodništvom ali orientacijo, tako so stroški, ki jih morajo plačati starši, manjši. OŠ III Murska Sobota plača vstopnico za bazen in prevoz, stroškov z zunanjimi sodelavci nimajo. Na ostalih štirih šolah starši pokrijejo stroške vstopnin, prevoza in zunanjih sodelavec (v primeru sodelovanja učenca).

10 PRIMERJAVA ŠTUDIJE PRIMERA

1. Ravnatelj OŠ Jakoba Aljaža Kranj in Šmartno pri Litiji nista mogla podati natančnih mesečnih stroškov za vzdrževanje bazena, saj merilna mesta za ogrevanje, vodo in elektriko niso ločena, temveč jih računajo za celo šolo skupaj. Na OŠ Jakoba Aljaža Kranj naj bi bili po grobi oceni mesečni stroški 8.200 EUR.
2. Pri obeh šolah sta plačnika stroškov vzdrževanja mestni občini.
3. OŠ Jakoba Aljaža Kranj koristi za izpeljavo rednega pouka bazen pogosteje kot OŠ Šmartno pri Litiji. Za redni pouk koristi OŠ Jakoba Aljaža Kranj bazen 10 ur na teden, OŠ Šmartno pri Litiji pa 5 ur od septembra do marca.
4. Za dodatne interesne športne programe koristi OŠ Jakoba Aljaža Kranj bazen 2 uri na teden, OŠ Šmartno pri Litiji občasno ob vikendih in počitnicah za učence, ki so vključeni v program Zdrav življenjski slog.
5. V obeh primerih šolski bazen uporabljajo tudi sosednje šole. Na OŠ Šmartno pri Litiji koristijo bazen sosednji vrtci in društva, na OŠ Jakoba Aljaža pa: Plavalna zveza Slovenije, ZD Kranj, Plavalni klub Kranj, plavalno društvo Oma in šola za invalidno mladino iz Radovljice.
6. Na obeh šolah je zaposlen reševalec iz vode. Na OŠ Jakoba Aljaža Kranj je reševalec zaposlen samo za zunanje uporabnike in ne za šole ter Plavalno zvezo Slovenije.
7. Obe šoli imata potrebno opremo za reševanje iz vode in prvo pomoč.
8. OŠ Šmartno pri Litiji nima težav pri vzdrževanju bazena in organizaciji plavalnih vsebin, ker je upravljevalec bazena občina. Ravnatelj na OŠ Jakoba Aljaža je navedel, da imajo največ težav z zakonodajo in finančnimi sredstvi. Dodatni stroški so po njegovem mnenju posledica prezahtevne zakonodaje. V odgovoru navaja primer: »Pred leti so v zakonu zelo poostriili vrednosti za kakovost vode. Z obstoječimi filtri nismo mogli zadostiti normativom, zato smo jih morali zamenjati (stroški 10.000 EUR). Po utopitvi prvošolca v Mariboru so sledila zelo neracionalna navodila, da naj bodo pri skupini otrok hkrati prisotni učitelj plavanja, razredna učiteljica in reševalec iz vode, ki ima izpit iz uporabe sredstev za oživljanje. To bi bilo še sprejemljivo v večjih bazenih, kjer je hkrati več skupin otrok, ne pa v manjših, kjer je le ena skupina otrok. Žal takšne odločitve vodijo k zapiranju manjših bazenov.«
9. Ravnatelj OŠ Šmartno pri Litiji se ni mogel opredeliti, ali je znanje plavanja njihovih učencev bistveno višje od znanja učencev na šolah brez bazena. Po njegovem mnenju je znanje zagotovo boljše, kot bi bilo, če bazena ne bi imeli. Znanje plavanja učencev na OŠ Jakoba Aljaža Kranj naj bi bilo po mnenju ravnatelja bistveno boljše od znanja učencev na šolah brez bazena.
10. Bazena na OŠ Šmartno pri Litiji je novejši kot na OŠ Jakoba Aljaža Kranj, saj je star 11 let. V Kranju je bazen star 33 let. Ravnatelj meni, da je kljub temu zelo dobro vzdrževan. Šola in občina ga stalno prenavljata in vzdržujeta na visoki ravni.

11 SKLEP

Z raziskavo smo ugotovili, da se s plavalnimi vsebinami pogosteje srečajo učenci, ki obiskujejo šole z lastnim bazenom. Na šolah z bazenom se učenci s plavalnimi vsebinami srečajo povprečno v petih razredih (bolj pogosto od 1. do 5. razreda), v šolah brez bazena pa v treh (najbolj pogosto v 1. in 3. razredu). Zato moramo našo prvo hipotezo (H1 – šole z lastnim bazenom izvajajo plavalne vsebine v vseh razredih) ovreči, ker samo dve šoli z lastnim bazenom izvajata plavalne vsebine v vseh razredih. Vzroke za takšne rezultate vidimo v zahtevnosti njihove organizacije v vseh razredih. Po drugi strani je škoda, da nekatere šole z lastnim bazenom svojih danosti ne izkoristijo bolje. Vsebin, ki jih najpogosteje posredujejo šole z bazenom v 2. in 3. vzgojno-izobraževalnem obdobju, sta tehniki kravl in prsno, v šolah brez bazena pa tehniki prsno ter hrbtno, obrat in skok na glavo. Na šolah z bazenom in tistih brez njega posredujejo v sklopu plavanja v 3. vzgojno-izobraževalnem obdobju manj vsebin kot v 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju. Pri izpeljavi teoretičnih vsebinah med v raziskavo vključenimi šolami v obeh vzgojno-izobraževalnih obdobjih ni velikih razlik, saj so te skoraj enake. V 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju so te: pomen znanja plavanja, higiena v vodi in ob njej ter nevarnosti skakanja na glavo. Pravila varnosti ter samoreševanje sta vsebini, ki jo vse šole poučujejo v 3. vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Drugo hipotezo (H2 – šole z bazenom ponujajo učencem več vsebin, povezanih s plavanjem in dejavnostmi v vodi, kot šole brez njega) moramo ovreči, ker na šolah brez bazena ponujajo nekoliko več plavalnih vsebin kot na šolah z bazenom. Prav tako med šolami ni razlik pri ponujanju plavanja znotraj izbirnega predmeta šport, saj ga ponuja na izbiro enako število šol z bazenom in brez njega. Za šole brez bazena, ki posredujejo plavanje pri predmetih šport za zdravje ter šport za sprostitev, je pohvalno, da kljub oddaljenosti bazena od šole (od 6 do 40 km) to omogočajo učencem.

Tretjo hipotezo (H3 – šole z lastnim bazenom ne ponujajo šole v naravi s plavalnimi vsebinami) moramo zanikati, ker šest šol z bazenom organizira plavalno šolo v naravi v 4., 5. ali 6. razredu. Škoda je, da je dve šoli brez bazena ne ponujata, saj bi lahko učenci v njej izpopolnili znanje plavanja, ki so si ga pridobili na 20-urnem tečaju plavanja in imeli tako več možnosti za osvojitve srebrnega ali zlatega delfina pri preverjanju znanja plavanja v 6. razredu.

V osnovnih šolah, ki smo jih vključili v raziskavo, se lahko učenci srečajo s plavalnimi vsebinami v naslednjih organizacijskih oblikah: prilagajanje na vodo v 1. razredu, obvezni 20-urni tečaj plavanja v 2. ali 3. razredu, plavalna šola v naravi, obvezno preverjanje znanja plavanja v 6. razredu, izbirni predmeti (šport za zdravje ter šport za sprostitev), plavalni športni dnevi in 15-urni tečaj za neplavalce v zadnjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Ena šola z bazenom (OŠ Grm Novo mesto) in dve brez njega (OŠ Griže pri Celju, OŠ Sežana) ne ponujajo prilagajanje na vodo v 1. razredu. Predvidevamo, da ga izpeljejo že v vrtcu.

Delež plavalcev v 6. razredu se na vseh šolah, vključenih v raziskavo, giblje od 87,1 do 100%. Hipotezo štiri moramo ovreči (H4 – šole z bazenom imajo v 6. razredu višji delež plavalcev kot šole brez bazena.), ker je delež plavalcev v 6. razredu na šolah enak. Obe skupini dosegata visok delež, zato so razlike slabo vidne. Te bi bile mogoče večje, če bi postavili drug kriterij znanja (npr. koliko učencev je osvojilo srebrnega ali zlatega delfina). Odstotek plavalcev na posameznih šolah smo primerjali z odstotkom plavalcev v regiji, v katero je uvrščena šola. Samo za tri šole smo ugotovili, da je ta nižji, kot je to značilno za statistično regijo. V publikaciji Šport v številkah vsakoletno predstavijo, kakšen je delež plavalcev v 6. razredu v Sloveniji. S projektom »Odpravljanje plavalne nepismenosti učencev v višjih razredih

osnovnih šol v Sloveniji« se je odstotek plavalcev z 72,7% (šolsko leto 1994/95) povečal na 92% (šolsko leto 2012/13). Ta se iz leta v leto spreminja, vendar v zadnjih petih letih ni bil nižji od 83,1% (Šport v številkah, 2013). Pet šol z bazenom preverja znanje plavanja znotraj rednega pouka, pet šol brez bazena pa na športnem dnevu.

OŠ Šmartno pri Litiji nima težav z upravljanjem bazena, ker je vzdrževalec bazena občina, bazen pa je bil zgrajen pred enajstimi leti. Na OŠ Jakoba Aljaža, na kateri je bazen star 33 let, vidi ravnatelj ključne težave z upravljanjem bazena v zakonodaji in z njo povezanimi stroški. Do njih je prišlo ob spremembi zakonodaje o kakovosti vode zaradi zamenjave filtrov. Prav tako se ne strinja z določitvami števila spremljevalcev pri učenju plavanja manjše skupine otrok. Meni, da takšni normativi vodijo v zaprtje manjših bazenov.

Pomanjkljivosti, ki so se pojavile med nastajanjem dela, so bile pridobivanje podatkov od osnovnih šol, nekateri nasprotujoči si ali nesmiselni odgovori športnih pedagogov in manjkajoči odgovori na vprašanja. Ankete smo na določene osnovne šole morali poslati večkrat, ker nam prvič niso odgovorili. Zaradi neodzivnosti nekaterih šol smo jih po telefonu ponovno zaprosili za potrebne informacije. Med odgovori so se pojavili tudi nesmiselni npr. učitelj smučanja na vprašanje »Kakšna je usposobljenost sodelavcev pri učenju plavanja?«. Naš vzorec je bil sestavljen iz 14 osnovnih šol (sedem šol z bazenom in sedem brez njega), ker ima v Sloveniji samo sedem osnovnih šol lasten bazen. Zaradi premajhnega vzorca rezultatov ne moremo posploševati na vse osnovne šole v Sloveniji. Do podobnih ugotovitev smo prišli že s primerjavo odstotka plavalcev v 6. razredu (preverjanje znanja plavanja) na šolah, vključenih v raziskavo, in statistično regijo, v katero sodi šola. Podatke o osnovnih šolah smo poskušali pridobiti tudi na njihovih spletnih straneh, vendar vse šole na njih nimajo letnega delavnega načrta za šolsko leto 2013/2014 in opisanih značilnosti šole.

Pri izdelavi naloge smo učenje plavanja v slovenskih osnovnih šolah želeli primerjati z učenjem plavanja v osnovnih šolah na Madžarskem, saj ima ta država bogato tradicijo pri izvajanju poučevanja plavanja v šolskem sistemu. Na spletu smo zasledili podatke samo o učenju plavanja v klubih in društvih. Na Fakulteto za športno vzgojo in športno znanost v Budimpešti smo poslali vprašanje o učenju plavanja v madžarskih osnovnih šolah, ampak odgovora nismo dobili.

Kljub pomanjkljivostim zbrani podatki kažejo, da šole, ki imajo svoj bazen, tega premalo izkoriščajo za široko in zanimivo ponudbo učencem, hkrati pa je vzdrževanje bazenov za njih dodatna obremenitev, posebej še, če je bazen starejši.

12 LITERATURA

Bazen Dolenjske toplice. (30.7.2014). Pridobljeno iz <http://www.termekrka.com/si/sl/destinacije/dolenjske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>

Bazen Golovec v Celju. (27.7.2014). Pridobljeno iz <http://www.zpo.si/portfolio-items/zimsko-kopalisce>

Bazen Pungart Šmartno pri Litiji. (29.7.2014). Pridobljeno iz <http://www.smartnolitija.si/obvestila/2009/najem-bazena-pungrt-v-smartnem-pri-litiji>

Bazen Ravne na Koroškem. (30.7.2014). Pridobljeno iz <http://www.sportravne.si/2013/index.php/objekti/2013-03-28-13-42-08>

Bazen Šmarješke toplice. (30.7.2014). Pridobljeno iz <http://www.termekrka.com/si/sl/destinacije/smarjeske-toplice/wellness/bazeni-in-savne/bazeni>

Dnevi dejavnosti. (11.7.2014). OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu. Pridobljeno iz <http://www.ospodgorje.si/OSPogorje/splosno-6-2-1314-dnevidejavosti.pdf>

Informator 1, 2009/2010. (21.7.2014). Pridobljeno iz http://www.zstmedvode.si/slike/Inf1_1251704433.pdf

Jurak, G. in Kovač, M. (1998). *Morski konjiček (delavno gradivo za seminar Zlati sonček).* Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za šport.

Jurak, G., Kovač, M. in Strel, J. (2002). *Bazenska kopališča v Sloveniji.* Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.

Kapus, V., Štrumbelj, B., Kapus, J., Jurak, G., Šajber Pincolič, D., Vute, R. in Čermak, V. (2002). *Plavanje, učenje.* Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Kolar, E., Jurak, G. in Kovač, M. (2010). *Analiza nacionalnega programa športa v republiki Sloveniji 2000-2010.* Pridobljeno iz http://www.fsp.unilj.si/COBISS/Monografije/Analiza.nac.prog.sporta2010_1.pdf

Kopališče Pristan. (29.7.2014). Pridobljeno iz http://www.sportni-objekti-maribor.si/kopalisce_pristan_-_urnik.html

Kovač, M. in Jurak, G. (2010). *Izpeljava športne vzgoje.* Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport

Kovač, M., Markun Puhan, N., Lorenci, B., Novak, L., Planinšec, J., Hrastar, I. in Muha, V. (2011). *Program osnovna šola, ŠPORTNA VZGOJA, učni načrt.* Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Kristan, S. (1998). *Šola v naravi -2. popravljena in dopolnjena izdaja.* Radovljica: Didakta.

Letni delavni načrt, šolsko leto: 2013/2014. (30.6.2014). OŠ Jurija Dalmatina Krško. Pridobljeno iz http://www.oskrsko.si/images/svet_sole_2013_2017/LDN_2013_14.pdf.

Letni delavni načrt, šolsko leto 2013/2014. (1.7.2014). OŠ Šmartno pri Litiji. Pridobljeno iz (http://www.os-smartnolitija.si/images/dokumenti/ostali_dokumenti/LDN%202013%202014.pdf).

Letni delavni načrt, šolsko leto 2013/2014. (2.7.2014). Pridobljeno iz OŠ Toneta Čufarja Jesenice. (http://www.tonecufar.si/cms/images/stories/stasa/Letni_delovni_nacrt_2013-14.pdf

Letni delavni načrt, šolsko leto 2013/2014. (10.7.2014). OŠ Sežana. Pridobljeno iz http://www.sezana.net/cms/images/stories/201314/LDN/Komplet_LDN_201314.pdf

Letni delavni načrt za šolsko leto 2013/2014. (2.7.2014). OŠ Toneta Pavčka Mirna Peč. Pridobljeno iz (http://www.ostpavcka.si/images/JozicaCSkof/LDN13_14.pdf

Letni delavni načrt za šolsko leto 2013/2014. (10.7.2014). OŠ Poljčane. Pridobljeno iz (<http://www.ospoljcanec.si/sites/default/files/u3/strani/zakonodaja/LDN-2013-14%20-ZA%20SPLET.pdf>

Letno kopališče Ajdovščina. (27.8.2014). TIC Ajdovščina. Pridobljeno iz <http://www.tic-ajdovscina.si/?id=2006010514144454&lng=slo&vie=cnt>

Letno kopališče Slovenj Gradec. (9.8.2014). Pridobljeno iz <http://www.pagelous.com/en/pages/536e0837421aa9441e04882b>

Letno poročilo osnovne šole Griže za leto 2013. (2.7.2014). OŠ Griže pri Celju. Pridobljeno iz http://www.zalec.si/seje/gradivo_tocka_116_1005_1694.pdf.

Osnovna predstavitev šole. (11.7.2014). OŠ Vinica. Pridobljeno iz <http://www.osvinica.si/predstavitev-sole.html>

Osnovna šola Grm. (30.6.2014). OŠ Grm Novo mesto. Pridobljeno iz http://www.osgrm.si/index.php?option=com_content&view=article&id=119&Itemid=150

Petavs, N., Backović Juričan, A. in Štrumbelj, B. (2008). *Vodna aerobika, vadba v vodi za nosečnice in vadba v vodi za seniorje: rekreativni programi vadbe v vodi za odrasle.* Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Pokrit bazen Ajdovščina. (27.8.2014). Zavod za šport Ajdovščina. Pridobljeno iz http://www.zs-ajdovscina.si/sportni_objekti/notranje_sportne_povrsine/pokriti_bazen

Publikacija 2013/2014. (1.7.2014). OŠ Leskovec pri Krškem. Pridobljeno iz http://www.os-leskovec.si/cms/images/stories/Pravilnik/Publikacija_2013-14.pdf.

Publikacija osnovna šola III Murska Sobota, šolsko leto 2013/2014. (2.7.2014). Pridobljeno iz (<http://os3ms.si/joomla/images/PUB2%202013-14.pdf>).

Primary school Podgorje pri Slovenj Gradcu. (11.7.2014). OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu. Pridobljeno iz http://www.ospodgorje.si/Primary_school_Podgorje_pri_Slovenj_Gradcu.html

Primary School Savsko naselje. (1.7.2014). OŠ Savsko naselje Ljubljana. Pridobljeno iz (http://www2.arnes.si/~ljossn5/_ossn/Primary_School_Savsko_naselje.htm

Šport v številkah 1/2013. (11.7.2014). Zavod RS za šport Planica. Pridobljeno iz <http://www.zsrs-planica.si/informatika-v-sportu/sport-v-stevilkah/#>

Športna vzgoja in šport v šolah v Evropi. (12.7.2014). Pridobljeno iz [file:///C:/Users/CPNtech/Documents/seminarske%20naloge/3.%20letnik/diplomska%20analog a/ankete/150SL.pdf](file:///C:/Users/CPNtech/Documents/seminarske%20naloge/3.%20letnik/diplomska%20analog%20ankete/150SL.pdf)

Učenci. (30.6.2014). OŠ Grm Novo mesto. Pridobljeno iz http://www.osgrm.si/index.php?option=com_content&view=article&id=267&Itemid=179

13 PRILOGI

13.1 ANKETA

Organizacijski vidik

1. Ali izvajate plavalne vsebine v okviru obveznega pouka pri predmetu šport v vseh razredih (ne upoštevajte športnih dni)? **DA NE**
Če je vaš odgovor **NE**, prosim, podčrtajte razrede, v katerih izvajate plavalne vsebine.
1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred
2. Ali učencem ponujate prilagajanje na vodo v 1. razredu? **DA NE**
3. V katerem razredu izvajate 20-urni plavalni tečaj?
 - a) 2. razred
 - b) 3. razred
4. Ali šola organizira šolo v naravi s plavalnimi vsebinami? **DA NE** Če je vaš odgovor **DA**, prosim, dopišite razred, v katerem organizirate šolo v naravi s plavalnimi vsebinami. _____
5. Ponujate dodatne vsebine, ki so povezane s plavanjem, tudi na športnem dnevu ali v razširjenem programu? **DA NE**
Če je vaš odgovor **DA**, prosim, podčrtajte ali dopišite, v katerem delu programa izvajate dodatne vsebine.
 - a) Zlati sonček
 - b) Krpan
 - c) Športni dan s plavalno vsebino
 - d) Drugo: _____
6. Kakšen je delež plavalcev v 6. razredu na vaši šoli? _____
7. Ali v 3. triletju organizirate plavalni tečaj za neplavalce, če je to potrebno? **DA NE**
8. Ponujate plavanje znotraj izbirnega predmeta Šport? **DA NE**
Če je vaš odgovor **DA**, prosim, podčrtajte predmete, znotraj katerih ponujate plavanje na šoli:
 - a) Šport za zdravje

- b) Šport za sprostitev
 - c) Izbrani šport - plavanje
9. Katere plavalne pripomočke uporabljate za prilagajanje na vodo in učenje plavalnih tehnik? Prosim, podčrtajte ali dopišite.
- a) Plovec
 - b) Plavalna deska
 - c) Črv
 - d) Potopljive igrače
 - e) Drugo: _____
10. Kje izvajate plavalne vsebine? Prosim, podčrtajte trditev.
- a) V lastnem bazenu
 - b) V najetem bazenu
 - c) Na morju
 - d) Drugje: _____
11. Kje preverjate znanje plavanja v 6. razredu? Prosim, podčrtajte trditev.
- a) Šola v naravi
 - b) Športni dan
 - c) Znotraj rednega pouka
12. Kdo poleg učiteljev športne vzgoje sodeluje pri izvajanju plavalnih vsebin? Prosim, podčrtajte trditev.
- a) Zunanji sodelavci
 - b) Razredne učiteljice
 - c) Učitelji drugih predmetov na šoli
13. Koliko sodelavcev sodeluje pri učenju plavanja in kakšna je njihova usposobljenost?
- _____

Vsebina

1. Katere vsebine učnega načrta poučujete v 2. triletju v sklopu plavanja? Prosim, podčrtajte ali dopišite vsebine.
- a) Tehniko kravl
 - b) Tehniko prsno
 - c) Tehniko hrbtno
 - d) Šolski štartni skok

- e) Šolski obrat
 - f) Potop s prelomom
 - g) Elemente samoreševanja
 - h) Drugo:_____
 - i) V drugem triletju nimamo plavalnih vsebin
2. Katere vsebine učnega načrta poučujete v 3. triletju v sklopu plavanja? Prosim, podčrtajte ali dopišite vsebine.
- a) Tehniko kravl
 - b) Tehniko prsno
 - c) Tehniko hrbtno
 - d) Vzdržljivostno plavanje
 - e) Skok na glavo
 - f) Obrat
 - g) Potop z navpičnim prelomom
 - h) Štafetne predaje
 - i) Elemente samoreševanja
 - j) Drugo:_____
 - k) V tretjem triletju nimamo plavalnih vsebin
3. Katere teoretične vsebine učnega načrta posredujete v 2. triletju v sklopu plavanja? Prosim, podčrtajte ali dopišite vsebine.
- a) Pomen znanja plavanja
 - b) Lastnosti vode
 - c) Higiena v vodi in ob njej
 - d) Nevarnosti skakanja na glavo
 - e) Nevarnosti v globoki vodi
 - f) Drugo:_____
 - g) V drugem triletju nimamo plavalnih vsebin
4. Katere teoretične vsebine učnega načrta posredujete v 3. triletju v sklopu plavanja? Prosim, podčrtajte ali dopišite vsebine.
- a) Higiena na plavalnišču in urejenost plavalnišča
 - b) Pravila varnosti
 - c) Samoreševanje
 - d) Sile, ki vplivajo na gibanje telesa v vodi
 - e) Drugo:_____
 - f) V tretjem triletju nimamo plavalnih vsebin

Finančni vidik (na vprašanja odgovarjajo le šole, ki nimajo svojega bazena)

1. Če plavanje izvajate v najetem bazenu, koliko stane karta za obisk bazena za enega učenca? _____
2. Koliko znašajo stroški prevoza do bazena na enega učenca? _____
3. Kdo je plačnik stroškov izpeljave plavalnih vsebin v okviru prilagajanja na vodo v 1. razredu?
 - a) Karta _____
 - b) Prevoz _____
 - c) Zunanji sodelavci _____
 - d) Ne izvajamo 10-urnega tečaja prilagajanja na vodo v prvem razredu
4. Kdo je plačnik stroškov izpeljave plavalnih vsebin v okviru dvajseturnega plavalnega tečaja v 2. ali 3. razredu?
 - a) Karta _____
 - b) Prevoz _____
 - c) Zunanji sodelavci _____
5. Kdo je plačnik stroškov izpeljave plavalnih vsebin na športnem dnevu?
 - a) Karta _____
 - b) Prevoz _____
 - c) Zunanji sodelavci _____
 - d) Ne organiziramo športnega dneva s plavalnimi vsebinami

13.2 ŠTUDIJA PRIMERA

1. Kakšni so povprečni mesečni stroški za vzdrževanje bazena (ogrevanje vode in prostora, električna, čiščenje bazenske vode – kemična priprava bazenske vode ter ostalih prostorov – garderobe, prehod na bazensko ploščad)?

2. Kdo je plačnik stroškov vzdrževanja? _____
3. Koliko ur na teden koristi šola bazen za redni pouk? _____
4. Koliko ur na teden koristi šola bazen za dodatne interesne športne programe? _____
5. Kdo vse uporablja šolski bazen poleg šole? _____
6. Ali je na bazenu zaposlen reševalec iz vode? Prosim, podčrtajte odgovor. **DA NE**
7. Ali imate vso potrebno opremo za reševanje iz vode in prvo pomoč? Prosim, podčrtajte odgovor. **DA NE**
8. Kateri so po vašem mnenju največji problemi, s katerim se srečujete pri vzdrževanju bazena in organizaciji plavalnih vsebin?

9. Ali menite, da je znanje plavanja vaših učencev bistveno višje od znanja učencev na šolah brez bazena? Prosim, podčrtajte odgovor. **DA NE**
10. Koliko let je star bazen? _____